

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA NÁRODOHOSPODÁŘSKÁ

Trh práce v okrese Blansko

Labour Market in the District of Blansko

Student: Kateřina Skotáková

Vedoucí bakalářské práce: doc. RNDr. Milan Šimek, Ph.D.

Ostrava 2016

VŠB - Technická univerzita Ostrava
Ekonomická fakulta
Katedra národohospodářská

Zadání bakalářské práce

Student: **Kateřina Skotáková**
Studijní program: B6202 Hospodářská politika a správa
Studijní obor: 6202R027 Národní hospodářství
Téma: Trh práce v okrese Blansko
Labour Market in the District of Blansko
Jazyk vypracování: čeština

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
 2. Teoretické souvislosti trhu práce a politiky zaměstnanosti
 3. Vyhodnocení trhu práce v okrese Blansko v období 2013 - 2015
 4. Aktivní politika zaměstnanosti v okrese Blansko v období 2013 - 2015
 5. Návrhy a doporučení
 6. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratk
Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce
Seznam příloh
Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

BROŽOVÁ, Dagmar. *Kapitoly z ekonomie trhů práce*. Praha: Oeconomica, 2006. ISBN 80-245-1120-7.
SIROVÁTKA, Tomáš, Pavel HORÁK a Markéta HORÁKOVÁ (eds). *Česká politika zaměstnanosti v době krize a po krizi*. Brno: Masarykova univerzita, 2014. ISBN 978-80-210-7149-0.
ÚŘAD PRÁCE ČESKÉ REPUBLIKY, Krajská pobočka v Brně. *Zpráva o situaci na krajském trhu práce, o realizaci APZ v r. 2014 a strategie APZ pro rok 2015* [online]. Praha: ÚP ČR, 2015. Dostupné z: <http://portal.mpsv.cz/upcr/kp/jhm/statistiky>

Formální náležitosti a rozsah bakalářské práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí bakalářské práce: **doc. RNDr. Milan Šimek, Ph.D.**

Datum zadání: 20.11.2015

Datum odevzdání: 06.05.2016

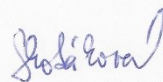

Ing. Martin Štěpánek, Ph.D.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma „Trh práce v okrese Blansko“ vypracovala samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a uvedla jsem všechny použité zdroje.

V Ostravě dne 6. 5. 2016

Kateřina Skotáková

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala vedoucímu bakalářské práce panu doc. RNDr. Milanu Šimkovi, Ph.D. za konzultace, užitečné rady, připomínky a projevenou ochotu při vedení této bakalářské práce.

Obsah

1	Úvod	5
2	Teoretické souvislosti trhu práce a politiky zaměstnanosti	8
2.1	Vymezení základních pojmů.....	8
2.2	Vymezení a typologie nezaměstnanosti	12
2.2.1	Nezaměstnanost a způsoby měření	12
2.2.2	Typy nezaměstnanosti	13
2.3	Politika zaměstnanosti	15
2.3.1	Aktivní politika zaměstnanosti	16
2.3.2	Pasivní politika zaměstnanosti.....	18
3	Vyhodnocení trhu práce v okrese Blansko v období 2013-2015	19
3.1	Charakteristika okresu Blansko	19
3.2	Vývoj celkové nezaměstnanosti podle pohlaví a mikroregionů	21
3.3	Struktura nezaměstnanosti podle věku a vzdělání	24
3.4	Znevýhodněné skupiny na trhu práce.....	26
3.5	Nezaměstnanost podle délky evidence a výše měsíční dávky	28
3.6	Zahraniční pracovníci	30
3.7	Volná pracovní místa.....	32
3.8	Shrnutí	35
4	Aktivní politika zaměstnanosti za období 2013-2015	36
4.1	Výdaje na aktivní politiku zaměstnanosti.....	36
4.2	Veřejně prospěšné pracovní místa.....	36
4.3	Společensky účelná pracovní místa.....	37
4.4	Chráněná pracovní místa	39
4.5	Překlenovací příspěvek	40
4.6	Rekvalifikace a poradenství	40
4.7	Projekt Evropského sociálního fondu Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost Odborná praxe mladých do 30 let	41
4.8	Shrnutí	41
5	Návrhy a doporučení	43

6	Závěr	45
	Seznam použité literatury	47
	Seznam zkratek	49
	Seznam tabulek	50
	Seznam grafů.....	51
	Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce.....	52

1 Úvod

K výrobě určitého statku jsou nezbytné 3 výrobní faktory, a to práce, půda a kapitál. Celá bakalářská práce se zabývá právě výrobním faktorem práce. Nositelem práce jsou lidé, kterým není lhostejné, za jakou peněžní odměnu práci vykonávají. Svou práci nabízí na trhu práce zaměstnanci a zaměstnavatelé ji poptávají a platí za ni ve formě mzdy či platu.

Téma bakalářské práce „Trh práce v okrese Blansko“ bylo zvoleno na základě několika důvodů. Jedním z nich byl osobní zájem o problematiku trhu. Dalším byl výběr okresu. Zvolen byl okres Blansko z toho důvodu, protože autorka této bakalářské práce zde má trvalé bydliště, přátele a rodinu. Došlo tedy k propojení jejího osobního zájmu o trhu práce s místem, který jí je velmi blízký.

Situace nezaměstnanosti v okrese Blansko nepatří k nejhorším v rámci celé České republiky. V rámci Jihomoravského kraje se dokonce umísťuje na předních příčkách s nejnižší nezaměstnaností. I tak by se neustále mělo předcházet vzniku vysoké nezaměstnanosti. Pro člověka, který se stane nezaměstnaným to má špatné důsledky jak na jeho finanční stránku, tak i na psychiku člověka. Tudíž by měly být přijata taková opatření, aby se do takové situace nedostal nikdo z nás. To bohužel je nereálné.

Bakalářská práce je rozdělena do 6 kapitol. První kapitola je právě tahle, tedy úvod, která má za úkol nastínit jakým směrem se bude celá bakalářská práce ubírat. Druhá kapitola, tedy teoretická část bude zaměřena na vysvětlení pojmů, které velmi blízko souvisí s trhem práce. Z počátku budou vysvětlovány základní pojmy, bez kterých by trh práce nemohl vůbec fungovat. Dále bude bakalářská práce zaměřena na základní rozdělení nezaměstnanosti podle různých příčin a také způsob výpočtu nezaměstnanosti a konkrétně co to nezaměstnanost vlastně je. V závěru této kapitoly bude podrobně rozebrána politika zaměstnanosti České republiky, v dělení na pasivní, a především aktivní politiku, a nástroje, které jsou v rámci této politiky využívány.

Třetí kapitola se bude zaměřovat na praktické souvislosti s trhem práce konkrétně v okrese Blansko za období 2013-2015. Z počátku bude charakterizován okres Blansko, aby i neznalci zeměpisu věděli, kde se tento okres nachází. Dále se bude zabývat nezaměstnaností

v okrese, a to konkrétně podílem nezaměstnaných osob za jednotlivé mikroregiony okresu i celkově za celý okres, podílem nezaměstnaných mužů i žen a celkovým počtem uchazečů za jednotlivé roky 2013, 2014 a 2015. Další podkapitola bude zaměřena na věkovou strukturu uchazečů o zaměstnání a také rozdělení uchazečů podle dosaženého vzdělání. V další v pořadí budou problematické skupiny nezaměstnaných, a to absolventi škol a mladiství a největší početnější skupinou osoby se zdravotním postižením. Také bude potřeba zjistit počet uchazečů podle délky evidence na Úřadu práce v Blansku a také jakou měsíční výši dávek pobírají. Předposlední podkapitola se bude ubírat směrem k cizincům, kteří také působí na trhu práce v tomto vybraném okrese. A závěrečná podkapitola bude zaměřena na volná pracovní místa, jak podle profese, tak podle dosaženého vzdělání.

Čtvrtá kapitola bude směřovat k aktivní politice zaměstnanosti v okrese Blansko za období 2013-2015. V úvodní kapitole bude vyjádřena celková charakteristika aktivní politiky, jako celkové výdaje. V další podkapitole budou uvedeny výdaje, počty umístěných osob a vytvořený míst jednotlivých nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti, jako jsou veřejně prospěšné místa, společensky účelná pracovní místa, chráněná pracovní místa, překlenovací příspěvek, rekvalifikace a poradenství.

Pátá kapitola bude zaměřena na návrhy a doporučení k tomu, aby docházelo ke snížení nezaměstnanosti. Hlavně pomocí nově vytvořených pracovních míst, lepší dopravní dostupnosti a také větší využívání nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti. V šesté kapitole, tedy závěru bude závěrečné shrnutí.

Cílem této bakalářské práce bude vyhodnotit situaci na trhu práce v okrese Blansko za období 2013-2015 a navrhnout opatření, která budou směřovat ke snížení nezaměstnanosti v tomto okrese.

Jednou z metod, která je použita v této bakalářské práci, je deskripce, která je využita hlavně v teoretické části. Další metodou je analýza, pomocí ní jsou dané jevy podrobeny na jednotlivé části. Poslední použitou metodou je komparace.

V práci jsou využity různé zdroje. Z počátku bakalářské práce jsou použity knižní tituly a skripta, díky nim jsou vysvětleny základní pojmy, které se na trhu práce objevují a souvisejí s teoretickou částí. Druhá část, praktická, se především opírá o jeden hlavní internetový zdroj,

a to jsou stránky Ministerstva práce a sociálních věcí, které jsou zpracovány na základě jednotlivých úřadů práce. Lze je tedy považovat za důvěryhodný a aktuální zdroj informací. Dalším zdrojem užitečných informací je konkrétně Úřad práce v Blansku, který poskytl velmi důležité poznatky. Důležitou součástí zdrojů jsou také internetové zdroje, především články a stránky různých institucí.

2 Teoretické souvislosti trhu práce a politiky zaměstnanosti

Cílem této kapitoly je vysvětlit základní pojmy trhu práce a také problematiku nezaměstnanosti.

S nezaměstnaností se lze setkat na trhu práce, kde se setkávají zaměstnavatelé a zaměstnanci, domlouvají se na podmínkách práce a na mzdě. Nezaměstnanost je především charakterizovaná jako nedostatek nabízených pracovních míst a vysoký počet lidí, kteří by byli ochotni pracovat. Existuje mnoho druhů nezaměstnanosti, se kterými je možné se setkat, jako cyklická, strukturální, dobrovolná či nedobrovolná a mnoho dalších.

Nezaměstnanost negativně působí na životní úroveň obyvatel. Tu se snaží zabezpečit politika zaměstnanosti, pomocí svých aktivních a pasivních politik. Instituce, které tuto politiku zaměstnanosti vykonávají, jsou především úřady práce, které spadají pod Ministerstvo práce a sociálních věcí a také pracovní agentury. Díky aktivní politice poskytují úřady práce finanční prostředky zaměstnavatelům nebo také zaměstnancům, aby pomohly vytvořit nová pracovní místa. Co se týče pasivní politiky, ta se především orientuje na vyplácení podpor v nezaměstnanosti. Tato politika někdy negativně působí na snižování nezaměstnanosti. Především u málo kvalifikovaných lidí, kteří díky těmto podpor odmítají pracovat, protože tyto dávky mnohdy přesahují minimální mzdu.

Avšak určitá míra nezaměstnanosti je nutná. Lidé si díky ní váží své práce a jsou odpovědnější.

2.1 Vymezení základních pojmů

Cílem této kapitoly je vymezení základních pojmů, které budou nápomocny v lepším orientování v problematice trhu práce. Práce je jedním z výrobních faktorů, se kterým je možné se setkat na trhu práce. Na trhu práce se setkává nabídka a poptávka. Tedy zaměstnanci nabízí svou práci a zaměstnavatelé poptávají práci za určitou mzdu. Nabídka práce především záleží na preferenci daného člověka. Na jedné straně člověk upřednostňuje mzdu na úrok volného času a na druhé straně člověk dá přednost volnému času. Poptávka práce je daná především úrovní mzdy. Pokud mzdy budou nízké, firmy budou moci najímat více pracovní síly, když však mzdy budou vysoké, bude poptáváno menší množství pracovníků. Ideální by bylo, kdyby došlo k rovnováze na trhu práce. Tedy aby poptávka si našla svou nabídku.

Jak uvádí Václavíková, Kolibová a Kubicová (2009), **práce** je základní výrobní faktor, který hraje důležitou roli. Práce se vymezuje jako souhrn intelektuálních či manuálních činností, díky kterým jsou statky a služby vytvořeny jak pro vlastní potřebu, tak za účelem směny. Pojem práce se stále mění a přizpůsobuje se ekonomicko-sociálním potřebám společnosti. Souvisí to především se změnou jednotlivých aspektů národního hospodářství (zemědělství, průmysl, služby). Díky změně národního hospodářství se také mění tvář společníků.

Postupně klesá počet zemědělců a minimalizuje se skupina průmyslových dělníků. Na druhé straně se zvyšuje počet pracovníků v sektoru služeb, ve kterém mohou pracovat vysoce kvalifikovaní lidé. Se vzrůstající úrovní informačních technologií došlo k situaci, kdy mladší lidé učí starší generaci. Co se týká délky práce, tedy počtu odpracovaných hodin, uvádí Fallon a Derry (1988), že počet odpracovaných hodin pro danou populaci a v daný moment odráží nejen rozhodnutí zaměstnavatelů, nýbrž i zaměstnanecké preference, zákony, činnost v odborech nebo také krátkodobé výkyvy v ekonomice.

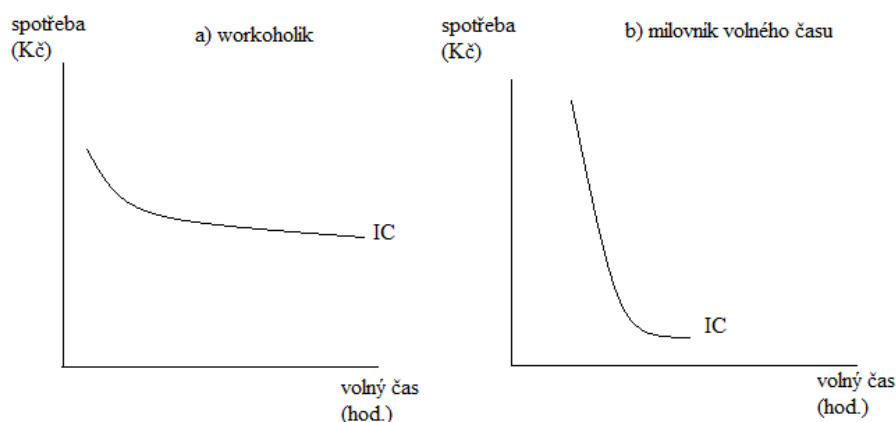
Trh práce je místo, kde se setkává nabídka s poptávkou. V případě trhu práce je to místo, kde zaměstnanci nabízejí svou práci a zaměstnavatelé práci poptávají a platí. Prostřednictvím trhu práce dochází k rozmístění lidí do jednotlivých zaměstnání, firem a regionů.

Trh práce je tvořen třemi základními faktory – nabídkou práce, poptávkou po práci a mzdou (Václavíková, Kolibová a Kubicová, 2009).

Jak uvádí Brožová (2012), **nabídka na trhu práce** vychází z individuálního rozhodování mezi spotřebou a volným časem. Jelikož je volný čas vzácný, je ekonomickým statkem. Pokud se člověk rozhodne pro práci, získá mzdu a za ni spotřební statky, ale zároveň musí obětovat volný čas, na úkor práce. Avšak pokud se člověk rozhodne pro volný čas, musí obětovat mzdu a nemůže si pořídit žádné spotřební statky. Cenou volného času je tedy ušlá mzda, kterou by mohl člověk získat, kdyby pracoval. Hledání optimálního řešení mezi spotřebou a volného času je individuální záležitostí.

Každý člověk má odlišné preference. Tyto preference zobrazují tvar a poloha indifferenčních křivek. Indifferenční křivka workoholika je relativně plochá. Vyjadřuje nízkou hodnotu volného času a vysokou hodnotu práce. Naproti tomu milovník volného času přikládá větší hodnotu volnému času a nízkou hodnotu práci. Jeho indifferenční křivka je strmější.

Graf 2.1 Odlišné preference spotřeby a volného času

Zdroj: Brožová (2012)

Lidé mají odlišné preference z různých důvodů, především protože každý člověk vykonává jinou práci, má jinou osobnostní charakteristiku, rozdílné životní situace. Relativně plochou křivku (a) mívají lidé, kteří vykonávají tvůrčí a zajímavou činnost, mají finanční odpovědnost. Naproti tomu relativně strmou indifferenční křivku (b) mají studenti nebo mladí lidé, kteří ho potřebují ke studiu nebo pro své koníčky (Brožová, 2012).

Jak uvádí Václavíková, Kolibová a Kubicová (2009), mezi hlavní determinanty nabídky práce patří reálné mzdy, majetek, mimopracovní příjmy, demografický vývoj, daně, úroková míra, cena spotřebitelského zboží a náboženské vlivy.

Poptávkou na trhu práce se rozumí poptávka jednotlivých firem po pracovnících. Při poklesu mzdové sazby budou na trhu práce všechny podniky najímat více pracovníků a tím se zvýší jejich výstupy. Díky tomuto se zvýší produkce a její rostoucí nabídka způsobí pokles cen zboží.

Výhodné pro firmu bude pronajímat jen tolik pracovníků, kolik ji přináší zisk. Je nutné porovnat náklady na práci (mzdy) se ziskem.

Hlavními determinanty poptávky po práci jsou produktivita práce, cena práce, poptávka po zbožích a službách vyráběných pomocí práce, cena vyráběných produktů, cena vstupů a množství a kvalita pracovní síly, jak uvádí Václavíková, Kolibová a Kubicová (2009).

Ve své knize Václavíková, Kolibová a Kubicová (2009) uvádí, že **rovnováhy na trhu práce** je obtížné dosáhnout oproti ostatním trhům. Na růst poptávky po práci často nabídka

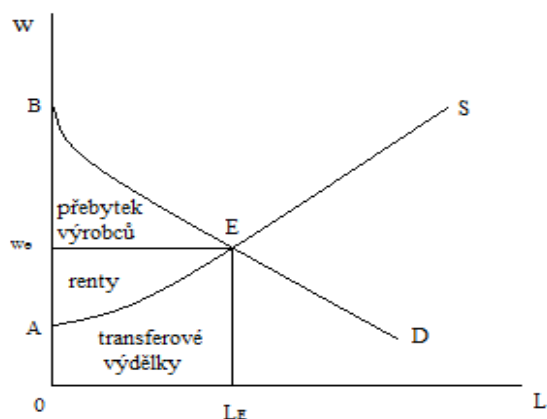
reaguje pomaleji. Je to způsobeno dobou profesní přípravy, která je nutná pro získání dané kvalifikace. Existuje jedna podmínka, díky které lze dosáhnout rovnovážného stavu na dokonalém konkurenčním trhu práce, a to je pružná mzda.

Při nízkých mzdových sazbách vstupují na trh jako první ti pracovníci, kteří mají nízké výnosy ze svých alternativních přínosů, jak uvádí Brožová (2012). Aby byl pracovník ochoten pracovat při dané mzdě, musí dostat alespoň transferový výdělek. Což je minimální částka k transferu práce z jedné příležitosti do druhé. To co získá ve své první příležitosti navíc, je jeho ekonomická renta. Je to rozdíl mezi výnosem jeho práce v první a druhé příležitosti, tedy rozdíl mezi skutečně realizovaným a obětovaným výnosem.

Transferový výdělek je soukromým nákladem obětovaných příležitostí. Na druhou stranu, za rentou žádná obětovaná příležitost není. Transferový výdělek a renta součtem tvoří ekonomické náklady práce. Až nastanou vysoké mzdy, tak ty přilákají pracovníky s výnosnějšími alternativními příležitostmi. Každý člověk má jiné alternativní příležitosti a tudíž jsou transferové výdělky a právě i jimi dosahované renty, odlišné.

Rovnovážná mzda se ustálí na té úrovni, kde se mezní produkt práce rovná transferovému výdělku posledního pracovníka, který vstoupil na trh, v situaci rovnováhy na trhu práce. Ten však nezíská žádnou rentu. Rovnovážná mzda, kterou obdrží všichni pracovníci, je vyšší než transferové výdělky všech pracovníků, kteří na trh vstoupili před ním. Při poklesu mzdové sazby, trh opustí pracovníci s nejlepšími alternativními příležitostmi. Naproti tomu pracovníci s nejnižšími alternativními příležitostmi zůstanou na trhu práce i po poklesu mezd.

Graf 2.2 Rovnováha na trhu práce

Zdroj: Brožová (2012)

2.2 Vymezení a typologie nezaměstnanosti

Cílem této kapitoly je vysvětlit pojmy, které se týkají problematiky nezaměstnanosti, způsoby měření nezaměstnanosti a také typy nezaměstnanosti. Určitá výše nezaměstnanosti je neoddelitelnou součástí správně fungujícího trhu práce, avšak většina lidí se jí obává. Také ve společnosti jako celku je nezaměstnanost problém, který je potřeba řešit, především pokud je vysoká a přetrvává dlouho. Může způsobovat ekonomické ztráty, ale také sociální, psychologické nebo politické problémy.

2.2.1 Nezaměstnanost a způsoby měření

Jak uvádí Šimek (2007), nezaměstnaností je míněno neuspokojení nabídky práce na trhu práce. Na nezaměstnanost působí řada faktorů, mezi které patří strukturální změny, vývoj inflace, chování odborů, dynamika ekonomiky, mzdová politika a nepružnost mezd.

Za nezaměstnaného se považuje osoba, která je starší 15 let, která není v placeném zaměstnání ani v sebezaměstnání, aktivně hledá zaměstnání pomocí úřadu práce, soukromých agentur, inzerce nebo přímým oslovováním podniků a je připravená nastoupit do zaměstnání okamžitě nebo nejpozději do 14 dnů.

Podle Václavíkové, Kolibové a Kubicové (2009), je nutné definovat základní pojmy, aby bylo možné vypočítat nezaměstnanost.

Ekonomicky aktivní obyvatelstvo tvoří jako zaměstnaní tak nezaměstnaní občané. Do této skupiny nelze zařadit ekonomicky neaktivní obyvatelstvo.

Nezaměstnaní jsou osoby, které nejsou v pracovním vztahu (viz definice výše). Evidovaná míra nezaměstnanosti je procentní podílem z celkové pracovní síly, který se vypočítá pomocí vzorce:

$$u = \frac{U}{L+U} * 100 \qquad u = \frac{U}{E} * 100$$

u – míra nezaměstnaných vyjádřena v %

U – počet nezaměstnaných

L – počet zaměstnaných

E – počet ekonomicky aktivního obyvatelstva (L+U)

Evidovanou míru nezaměstnanosti zjišťuje MPSV, které na základě podkladů z jednotlivých úřadů práce zveřejňuje měsíční výsledky. Kromě sledování počtu evidovaných osob lze nezaměstnanost změřit také pomocí pravidelných výběrových šetření pracovních sil. Tuto metodu realizuje Český statistický úřad, jak uvádí ve své knize Václavíková, Kolibová a Kubicová (2009).

2.2.2 Typy nezaměstnanosti

Nezaměstnanost lze rozdělit na čtyři základní typy, a to frikční, strukturální, cyklickou a sezónní. Podle Václavíková, Kolibová a Kubicová (2009) se **frikční nezaměstnanost** považuje za nejméně problémovým typem nezaměstnanosti. Je považována za krátkodobou, dobrovolnou, přechodnou a nevyhnutelnou. Tuto nezaměstnanost způsobují ti lidé, kteří přecházejí z jednoho zaměstnání do druhého. Platí to i pro absolventy škol, kteří hledají svoje první zaměstnání.

Pokud by vláda chtěla odstranit tuto nezaměstnanost, musela by nařídít občanům nastupovat do prvně nabízených zaměstnání. Zda se jedná o frikční nezaměstnanost, zjistíme podle počtu volných pracovních míst na trhu práce. Pokud by byl nedostatek, jednalo by se o cyklickou nezaměstnanost.

Dalším typem je **strukturální nezaměstnanost**. Jak uvádí ve své knize Václavíková, Kolibová a Kubicová (2009), v hospodářství dochází k útlumu určitých profesí, zároveň se rozvíjí nové obory. Strukturální změny národního hospodářství ovlivňují poptávku po pracovnících. S útlumem některých ekonomických segmentů je propojena nezaměstnanost v regionech, ve kterých dominantní roli hrály postižené obory. Propouštěné pracovníky spojuje kromě regionu také stejná kvalifikace, pohlaví, zdravotní stav, někdy i věk.

Problémem tohoto typu nezaměstnanosti je nesoulad mezi nabídkou a poptávkou na trhu práce. Existují sice volná místa, ale profesní nabídka neodpovídá poptávce. Řešení strukturální nezaměstnanosti je složité. Nejlepším vhodným nástrojem je rekvalifikace na jinou profesi. Také odstranění bariér v mobilitě pracovních sil má k regionálním rozdílům velký význam. Proti strukturální nezaměstnanosti také působí flexibilita pracovních sil. Lidé, kteří mají sociální nebo individuální handicap, díky kterému mají na trhu práce omezenou schopnost reagovat, trpí větším rizikem strukturální nezaměstnanosti.

Z důvodu zavádění nových strojů a technologií do výroby vzniká **technologická nezaměstnanost**. V poslední době se tento typ nezaměstnanosti týká nejen nekvalifikovaných nebo nedostatečně kvalifikovaných pracovníků, ale i vysoce vzdělaných odborníků (Václavíková, Kolibová a Kubicová, 2009).

Důvodem **cyklické nezaměstnanosti** je nedostatečná agregátní poptávka na trhu, která vzniká v období hospodářské krize. Z důvodu poklesu agregátní poptávky klesá také poptávka na trhu práce. Rozdíl mezi strukturální a cyklickou nezaměstnaností je ten, že cyklická trpí nedostatkem volných pracovních míst. Cyklickou nezaměstnanost lze odstranit díky pružnosti nominálních mezd. S cyklickou nezaměstnaností pracují ekonomové ve svých makroekonomických modelech. Jedná se o typ nezaměstnanosti, o které hovoří Okunův zákon.

K **sezonní nezaměstnanosti** dochází vlivem střídání ročních období a s tím spojených výkyvů ve spotřebě určitého druhu zboží a služeb. Propouštění, které s tímto typem nezaměstnanosti souvisí, se týká nepravidelné produkce v odvětvích závislých na počasí, jako ve stavebnictví, zemědělství, lesnictví, ale také se týká sezonní poptávky po určitém zboží a služeb především s vánoční a velikonoční tematikou nebo zboží určené pro letní či zimní období. Lidé, kteří pracují v odvětví závislé na počasí, jsou často nezaměstnaní a žádají úřady práce o finanční pomoc. Aktivní politika se snaží podpořit celoroční zaměstnání pomocí prostředků z této politiky a tato pomoc se jeví jako účinné preventivní opatření, které předchází sezonní nezaměstnanosti. Zaměstnavatelé díky dotacím ke mzdám z úřadu práce, dokážou během období s nízkou poptávkou po produkováném zboží, udržet pracovní tým a ušetřit tím tak náklady na pronajímání a zaškolení nové pracovní síly (Václavíková, Kolibová a Kubicová, 2009).

Dobrovolná a nedobrovolná nezaměstnanost

Jak uvádí Holman (2011), **dobrovolná nezaměstnanost** je takový typ nezaměstnanosti, při které nezaměstnaný hledá práci, ovšem za vyšší mzdu, než za kterou je tato práce nabízena. Z důvodu svých vysokých mzdových nároků práci nenalézá. Délka dobrovolné nezaměstnanosti je ovlivněna různými podporami v nezaměstnanosti. Pokud je podpora v nezaměstnanosti nízká a má krátké trvání, tak také dobrovolná nezaměstnanost je nízká, protože lidem nestačí tak malá podpora a jsou motivováni k tomu, aby si našli nové

zaměstnání. V některých případech je těžké rozpoznat, zda je nezaměstnanost dobrovolná či ne.

Nedobrovolná nezaměstnanost je způsobena tím, že lidé hledají zaměstnání za mzdu, která na trhu práce převládá, ale ani za takovou mzdu nemohou práci najít. Někteří by i přijali nižší mzdu, ale i tak jejich cesta hledání bude neúspěšná. Důvodem nedobrovolné nezaměstnanosti jsou překážky, které brání poklesu mzdy. Za tyto překážky jsou považovány odbory, pokud je však jejím cílem zvyšování mzdové úrovně. Odbory se snaží o zvyšování mzdy i v případě, kdy se na trhu práce objevuje nezaměstnanost.

Neuvědomují si, že svými požadavky o zvýšení mzdy, vyvolávají nedobrovolnou nezaměstnanost a také díky nim ubližují zaměstnancům ještě víc, než kdyby se mzda na trhu práce dostala na rovnovážnou úroveň. Tudíž má tento druh nezaměstnanosti horší důsledky na člověka než dobrovolná nezaměstnanost. Zatímco dobrovolně nezaměstnaný by si práci dokázal najít, ale není ochoten za takovou nízkou mzdu pracovat, tak nedobrovolně nezaměstnaný by rád pracovat i při tak nízké mzdě, ale bohužel práci najít nemůže. Nedobrovolná nezaměstnanost se stává nejen existenční potíží, ale také potíží, která negativně působí na psychiku a způsobuje pocity zklamání a beznaděje. Tento druh nezaměstnanosti může také postihovat lidi, pro které je rekvalifikace nebo nalezení jiného druhu obživy velmi náročné.

Další příčinou nedobrovolné nezaměstnanosti může být také uzákoněná minimální mzda. Stát stanoví určitou úroveň minimální mzdy a firmy pak nemohou vyplácet nižší mzdu, než je ta minimální. To může vyvolat dobrovolnou nezaměstnanost především u málo kvalifikovaných profesí, kde jsou mzdy velmi nízké (Holman, 2011).

2.3 Politika zaměstnanosti

Cílem této kapitoly je rozebrat politiku zaměstnanosti, především aktivní a pasivní politiku. Zaměstnání zprostředkovávají úřady práce bezplatně nebo agentury práce, které musí mít povolení Ministerstva práce a sociálních věcí, a to bezplatně nebo za úhradu. Státní politika zaměstnanosti je financována z prostředků státního rozpočtu, ale také Evropský sociální fond poskytuje prostředky na podporu realizace aktivní politiky zaměstnanosti. Podporuje projekty na zlepšení postavení lidí na trhu práce, jejich zaměstnatelnosti prostřednictvím vzdělávání a rekvalifikací. Politika zaměstnanosti je však náročná finanční záležitost. Rekvalifikační programy, ani investiční pobídky nedokáží nezaměstnanost snížit.

Ukazuje se, že štedrá sociální síť umožňuje pohodlně setrúvat lidem mimo trhy práce, a to nezaměstnanost zvyšuje.

2.3.1 Aktivní politika zaměstnanosti

Aktivní politika zaměstnanosti v ČR je souhrn všech opatření, které směřují k maximálně možné zaměstnanosti, jak uvádí Brožová (2012). Zabezpečují ji Ministerstvo práce a sociálních věcí a Úřad práce.

K provádění politiky používá nástroje, mezi které patří rekvalifikace, investiční pobídky, veřejně prospěšné práce, společensky účelná pracovní místa, překlenovací příspěvek, příspěvek na zapracování a příspěvek na nový podnikatelský program. Nejvíce používaný nástroj jsou rekvalifikace.

Jak uvádí Sirovátka a kol. (2014), v České republice je podíl aktivní politiky trhu práce na HDP dlouhodobě nízký – do APZ směřují pouze necelé dvě desetiny procenta HDP, tedy částka v rozmezí 3,5 až 5 mld. Nástroje aktivní politiky lze rozdělit do dvou skupin: první nabízí pomoc a informační poradenství při hledání nového zaměstnání, především v počátečních fázích nezaměstnanosti, druhá přispívá k rozvoji nezaměstnaných při déle trvající nezaměstnanosti.

Jak uvádí Šimek (2007), **rekvalifikací** se rozumí získání nové kvalifikace nebo rozšíření stávající kvalifikace. Pro určení rozsahu rekvalifikace se vychází z dosavadní kvalifikace, zdravotního stavu, schopností a zkušeností lidí, kteří mají být rekvalifikováni formou získání nových znalostí a praktických dovedností.

Těmito zařízeními se rozumí vzdělávací zařízení podle zvláštních právních předpisů a zdravotnické zařízení podle podmínek určených Ministerstvem zdravotnictví. Rekvalifikačnímu zařízení, které má smlouvu s úřadem práce, mohou být proplaceny náklady na rekvalifikaci.

Podle Šimek (2007), **investiční pobídky** jsou nástrojem politiky zaměstnanosti, kterým se u zaměstnavatele, kterému bylo vydáno rozhodnutí o příslibu investiční pobídky podle zvláštního právního předpisu, podporuje vytváření nových pracovních míst, rekvalifikace nebo školení nových zaměstnanců.

Veřejně prospěšnými pracemi se rozumí časově omezené pracovní příležitosti. Tyto pracovní příležitosti se týkají zejména údržby veřejných prostranství, úklidu a údržby veřejných budov a komunikací ve prospěch obcí nebo ve prospěch státních institucí. Pracovní příležitosti jsou vytvářeny na základě dohody s úřadem práce, který na ně může zaměstnavateli poskytnout příspěvek.

Příspěvek může být poskytnut až do výše skutečně vyplacených mzdových nákladů na zaměstnance vykonávající veřejně prospěšnou práci (Šimek, 2007).

Společensky účelným pracovním místem se rozumí pracovní místo, které zaměstnavatel zřizuje na základě dohody s úřadem práce a poskytuje je uchazeči o zaměstnání, kterým nelze zajistit pracovní uplatnění jiným způsobem. Za toto pracovní místo se také považuje místo, které uchazeč o zaměstnání vytvořil za účelem výkonu samostatně výdělečné činnosti. Na společensky účelná pracovní místa může úřad práce poskytnout příspěvek (Šimek, 2007).

Podle Šimek (2007), **překlenovací příspěvek** může Úřad práce na základě dohody poskytnout osobě samostatně výdělečně činné, která přestala být uchazečem o zaměstnání a které byl poskytnut příspěvek na úhradu provozních nákladů, které vznikly a byly uhrazeny v období, na které je tento příspěvek poskytnut.

Za provozní náklady, na které lze osobě samostatně výdělečně činné poskytnout překlenovací příspěvek, se považuje nájemné a služby s ním spojené, náklady na dopravu materiálu a hotových výrobků, na náklady na opravu a údržbu objektu, ve kterém je provozována samostatná výdělečná činnost, pokud je tento objekt ve vlastnictví osoby samostatně výdělečně činné a náklady souvisí s provozováním samostatně výdělečné činnosti.

Příspěvek na zapracování může úřad práce poskytnout zaměstnavateli na základě s ním uzavřené dohody, pokud však zaměstnavatel přijme uchazeče o zaměstnání, kterému úřad práce věnuje zvýšenou péči (Šimek, 2007).

Jak uvádí Šimek (2007), **příspěvek při přechodu na nový podnikatelský program** může úřad práce poskytnout zaměstnavateli na základě s ním uzavřené dohody, pokud zaměstnavatel přechází na nový podnikatelský program a z toho důvodu nemůže zajistit práci stávajícím zaměstnancům. Příspěvek lze poskytovat na částečnou úhradu mzdy, která zaměstnancům přísluší podle pracovněprávních předpisů. Měsíční příspěvek na jednoho zaměstnance může činit nejvýše polovinu minimální mzdy.

2.3.2 Pasivní politika zaměstnanosti

Pasivní politika zaměstnanosti zahrnuje především vyplácení podpor v nezaměstnanosti, které slouží jako dočasná náhrada pracovního příjmu. Jsou vyplácené jen na vymezenou dobu, lišící se stářím uchazeče a její výše závisí na předchozím výdělku. Pokud nezaměstnanost překročila tuto vymezenou dobu, mají uchazeči nárok na dávky ze sociálního systému pomoci. Podmínky na vyplácení těchto dávek se zpříšňují.

Podpora v nezaměstnanosti náleží uchazeči při splnění podmínek pro podpůrčí dobu. Ta je u uchazeče do 50 let 5 měsíců, nad 50 let 8 měsíců a nad 55 let 11 měsíců. První měsíce podpůrčí doby činí sazba 65 %, další dva měsíce 50 % a po zbývajících dobu 45% průměrného měsíčního čistého výdělku nebo vyměřovacího základu. Maximálně lze však získat 0,58 násobek průměrné mzdy, v případě rekvalifikace 0,65 násobek průměrné mzdy (Šimek, 2007).

3 Vyhodnocení trhu práce v okrese Blansko v období 2013-2015

3.1 Charakteristika okresu Blansko

Okres Blansko je jeden ze sedmi okresů Jihomoravského kraje a leží v severní části kraje. Celkem sousedí s 5 okresy se Žďárem nad Sázavou, s okresem Svitavy, Prostějovem, s Vyškovem a s Brno-venkovem.

Administrativně se okres člení na 116 obcí a dále pak na 174 částí obcí. Město Letovice má dokonce 17 částí obce. Statut města má 8 obcí – Adamov, Blansko, Boskovice, Kunštát, Olešnice, Rájec-Jestřebí, Velké Opatovice a již zmíněné Letovice. Počet obyvatel v tomto okrese je druhé nejnížší v tomto kraji. Hospodářství bylo vždy průmyslově-zemědělské.

Okres Blansko patří k ekologicky nejčistším okresům v republice. Je to ovlivněno rozsáhlými lesy. Ke zdravému ovzduší napomáhá i plynofikace okresu, podle údajů ze sčítání lidí téměř 78% trvale obydlených bytů bylo vybaveno plynem.

Z hlediska cestovního ruchu je okres neustále vyhledávaným turistickým objektem jak tuzemskými, tak zahraničními návštěvníky. Nejznámější je chráněná krajinná oblast Moravský kras. Mnoho lidí navštěvují velmi známou Punkevní jeskyni s propastí Macocha, jeskyni Balcarka, Kateřinskou jeskyni nebo Sloupsko-Šošůvské jeskyně.

Okres Blansko se rozkládá na pět mikroregionů, a to Adamov, Blansko, Boskovice, Letovice a Velké Opatovice. Krajská pobočka úřadu práce je v okrese Blansko zastoupena dvěma kontaktními pracovišti, v Blansku a v Boskovicích.

Adamovsko bylo kdysi průmyslové centrum Jihomoravského kraje. Adamovské strojírný (ADAST), zaměstnávaly přes 5 000 zaměstnanců a vyvážely tiskařské stroje do více než 30 států. Avšak po pádu komunismu nebyly schopny kvalitou strojů konkurovat na vyspělých západních trzích a výroba skončila. Nejvýznamnějším zaměstnavatelem v tomto mikroregionu je firma Adast systém a. s.

Mikroregion **Blanensko** je především průmyslového charakteru. Převažujícím odvětví je zde strojírenství, následuje textilní výroba, elektrotechnický, potravinářský a dřevozpracující průmysl. Nejdůležitější podniky jsou umístěny ve vyznačených sídlech, v těsné blízkosti železniční tratě Brno-Česká Třebová. Nejznámějšími firmami v Blansku jsou ČKD Blansko Holding, a.s., DSB EURO s.r.o., Metra Blansko a.s., TYCO Ráječko.

Boskovicko je výrazně zastoupeno zemědělským odvětvím. Specifickou částí je oblast Olešnicka. Hlavním důvodem je omezené množství nabízené práce hlavně v zemědělství, špatná infrastruktura a především velké vzdálenosti do větších průmyslových center. Problémem je vysoká nezaměstnanost v obcích Ústup, Křtěnov, Kněžves a Louka. Mezi nejdůležitější zaměstnavatele patří Minerva Boskovice a.s., NOVIBRA Boskovice s.r.o., Jednota Boskovice a v Sebranicích firma ALPS Electric Czech s. r. o.

Letovicko je především průmyslovým mikroregionem, kde však částečný podíl představuje také zemědělství na celkové zaměstnanosti. Mnoho lidí zaměstnává firma Letovické strojírny s.r.o., Tylex Letovice a.s., LETOPLAST s.r.o., Ledeko a.s., Keramika Letovice s.r.o. Sídlo zde má také mnoho menších firem. Větší část regionu má dobré dopravní spojení, jak po železnici tak po silnici, avšak problémovou oblastí co se dopravy týče je oblast Kunštátu, kde převažuje zemědělství a postrádá nové podnikatelské aktivity. V Kunštátu je největší zaměstnavatel Best Bussines a.s.

Velkoopatovicko je považováno za průmyslově-zemědělský region pouze s jedním velkým zaměstnavatelem, firma P-D Refractories CZ a.s. a s několika malými společnostmi – VOS zemědělců a.s., Interkontakt, spediční a obchod. servis s.r.o., Inkova s.r.o., Molat s.r.o.

Silné stránky okresu

- Dlouholetá tradice strojírenského průmyslu
- Existence nově vybudovaných průmyslových zón
- Kvalifikovaná pracovní síla
- Dobrá vzdělanostní úroveň
- Dobrá silniční a železniční dostupnost regionu
- Atraktivní oblast z hlediska rozvoje cestovního ruchu a turismu

Slabé stránky okresu

- Nedostatek volných pracovních míst
- Podprůměrná úroveň mezd
- Přetížení silnice 1. tř. č. 43
- Špatná silniční dostupnost mikroregionu Adamov, Kunštát a Olešnice

3.2 Vývoj celkové nezaměstnanosti podle pohlaví a mikroregionů

V období 2013-2015 byl okres Blansko třetím okresem s nejnižší nezaměstnaností v Jihomoravském kraji, v roce 2013 tento podíl nezaměstnaných osob představoval 7,1 %, v roce 2014 6,7 % a v roce 2015 5,6 %. Lze tedy sledovat klesající tendenci.

V Jihomoravském kraji byl průměrný podíl nezaměstnaných v roce 2013 8,1 %, v roce 2014 8,2 % a v roce 2015 7,0 %. Podíl nezaměstnaných osob v okrese Blansko se pohybuje nejen pod průměrnou úrovní Jihomoravského kraje, tak také pod celorepublikovou úrovní. V průběhu roku 2013 měla nezaměstnanost sezonní charakter, avšak pokles nezaměstnanosti v jarních a letních měsících nebyl tak výrazný jako v předchozích letech. V rámci Jihomoravského kraje, nejvyšší nezaměstnanost byla v prosinci 8,9 %, a naopak nejnižší v červenci 7,8 %.

Podíl nezaměstnaných mužů a žen byl v roce 2013 rovnoměrný. V roce 2014 však došlo k většímu nárůstu podílu nezaměstnaných žen oproti mužům o 0,9 p. b. V roce 2015 to bylo již zvýšení o 1,0 p. b. V posledních dvou letech dochází k větší nezaměstnanosti žen než mužů.

Tab. 3.1 Podíl nezaměstnaných osob v %

Podíl nezaměstnaných	K 31. 12. 2013	K 31. 12. 2014	K 31. 12. 2015
Muži	7,6	6,4	5,1
Ženy	7,6	7,5	6,1
Celkem	7,6	6,7	5,6

Zdroj: MPSV (2014,2015,2016)

V roce 2013 se v okrese Blansko oproti minulému roku zvýšil počet uchazečů o 7,6 %. Počet uchazečů v tomto roce představoval celkem 5 621 osob. V roce 2014 počet uchazečů dosahoval výše 4 930 osob a v závěru roku 2015 4 085 uchazečů. Je zde také možné zpozorovat klesající trend.

Největší nezaměstnanost v roce 2014 byla na území Velké Opatovice (8,2 %), nejnižší v Blansku (5,5 %), kde je také největší počet volných pracovních míst. Nejvyšší nezaměstnanost v obcích okresu Blansko byla zaznamenána v obci Louka, kde dosahovala 24,7 %. Nejvyšší počet nezaměstnaných absolventů škol a mladistvých byl na území

Boskovic (127). Nejvíce osob se zdravotním postižením byl v mikroregionu Blansko. Pouze v mikroregionu Letovice a Velké Opatovice byl větší počet nezaměstnaných mužů, v ostatních mikroregionech jsou to naopak ženy. V procentuálním vyjádření bylo 41 % počtu nezaměstnaných osob ze všech mikroregionů okresu Blansko v mikroregionu Blansko, je to také dáno tím, že právě zde žije nejvíce lidí, naopak pouze 5% podíl všech nezaměstnaných je v mikroregionu Adamov.

Tab. 3.2 Charakteristika okresu Blansko k 31. 12. 2014

Území	Počet nezaměstnaných				Absolventi škol	Osoby se ZP	Volná pracovní místa	Podíl nezam. (%)
	celkem	v %	v tom					
			muži	ženy				
Adamov	235	5	110	125	11	48	14	7,0
Blansko	2 020	41	954	1 066	124	320	260	5,5
Boskovice	1 823	37	889	934	127	292	118	7,6
Letovice	515	10	263	252	47	93	32	7,5
Velké Opatovice	323	7	162	161	22	55	8	8,2
Okres Blansko	4 930	100	2 393	2 537	331	808	432	6,7

Zdroj: MPSV (2015)

V roce 2015 byla největší nezaměstnanost v mikroregionu Letovice (6,6 %), nejnižší v Blansku (5,3 %). Z obcí okresu Blansko byla největší nezaměstnanost v obci Ústup na Boskovicku (26,9 %), naopak nejnižší nezaměstnanost byla v obci Kunčina Ves na Boskovicku (0,0 %). Největší počet nezaměstnaných absolventů škol a mladistvých byl v mikroregionu Blansko (93 uchazečů), kde také byl největší počet uchazečů se zdravotním postižením (298 uchazečů). Pouze v mikroregionu Velké Opatovice byl větší počet nezaměstnaných mužů, v ostatních mikroregionu byl větší počet nezaměstnaných žen. V procentuálním podílu počtu nezaměstnaných nedošlo k žádné významné změně. Stále nejvíce nezaměstnaných bylo v mikroregionu Blansko, 42 % všech nezaměstnaných okresu Blansko a nejméně v mikroregionu Adamov, 4 % nezaměstnaných okresu Blansko.

Tab. 3.3 Charakteristika okresu Blansko k 31. 12. 2015

Území	Počet nezaměstnaných				Absolventi škol	Osoby se ZP	Volná pracovní místa	Podíl nezam. (%)
	celkem	v %	v tom					
			muži	ženy				
Adamov	175	4	83	92	5	34	27	5,3
Blansko	1 711	42	786	925	93	298	291	4,7
Boskovice	1 496	37	679	817	88	264	307	6,3
Letovice	448	11	211	237	26	97	48	6,6
Velké Opatovice	255	6	135	120	6	58	11	6,3
Okres Blansko	4 085	100	1 894	2 191	218	751	684	5,6

Zdroj: MPSV (2016)

Z tabulky lze vyčíst kolik uchazečů o zaměstnání bylo z řad žen a mužů. Od roku 2013 docházelo u obou pohlaví k postupnému snižování uchazečů. Pouze v roce 2013 byl větší počet mužů, a to ve výši 51 % všech uchazečů, kteří se ucházeli o zaměstnání. V roce 2014 a 2015 již tomu bylo opačně, byl větší počet ucházejících se žen než mužů. V roce 2014 bylo procentuální vyjádření nezaměstnaných mužů 49 % a žen 51%. Oproti roku 2013 se tedy jedná pouze o výměnu žen a mužů. V roce 2015 bylo možné vidět podstatně větší nezaměstnanost žen 54 %, zatímco u mužů se jednalo o 46 %.

Tab. 3.4 Počet uchazečů o zaměstnání

Rok	Ukazatel	Muži	Ženy	Celkem
2013	počet	2 849	2 772	5 621
	v %	51	49	100
2014	počet	2 393	2 537	4 930
	v %	49	51	100
2015	počet	1 894	2 191	4 085
	v %	46	54	100

Zdroj: MPSV (2014, 2015, 2016)

3.3 Struktura nezaměstnanosti podle věku a vzdělání

V okrese Blansko bylo k 31. 12. 2013 evidováno na úřadu práce nejvíce lidí ve věkové skupině 20-24 let (809), a to v podílu 14,4 % na všech věkových skupinách, druhou nejvíce postiženou věkovou skupinou je 35-39 (760), v podílu 13,5 % na všech věkových skupinách.

Na konci roku 2014 bylo nejvíce evidovaných uchazečů o zaměstnání ve věku 55-59 (732 uchazečů), v podílu 14,9 % na všech věkových skupinách, poté ve věku 35-39 v podílu 12,9 % na všech věkových skupinách. Oproti minulému roku je to změna, kdy nejvíce evidovaných uchazečů bylo ve věku 20-24 let.

K 31. 12. 2015 bylo nejvíce evidovaných uchazečů o zaměstnání ve věku 55-59 let (628 uchazečů), v podílu 15,4 %, oproti roku 2014 lze sledovat nárůst této skupiny, poté ve věku 35-39 let, v podílu 12,8 % ve všech věkových skupinách.

Tab. 3.5 Věková struktura evidovaných uchazečů o zaměstnání

Věk	K 31. 12. 2013	V %	K 31. 12. 2014	V %	K 31. 12. 2015	V %
Do 19	180	3,2	141	2,9	85	2,1
20-24	809	14,4	574	11,6	447	10,9
25-29	593	10,6	495	10,0	403	9,9
30-34	591	10,5	515	10,4	373	9,2
35-39	760	13,5	635	12,9	522	12,8
40-44	619	11,0	599	12,2	516	12,6
45-49	561	10,0	494	10,0	412	10,1
50-54	578	10,3	526	10,7	475	11,6
55-59	757	13,5	732	14,9	628	15,4
60-64	172	3,0	217	4,4	221	5,4
Nad 65	1	0	2	0	3	0
Celkem	5 621	100	4 930	100	4 085	100

Zdroj: MPSV (2013, 2014, 2015)

Průměrný věk uchazečů o zaměstnání byl v roce 2013 39,3 let, v roce 2014 40,9 let a v roce 2015 41,8 let. Průměrný věk uchazečů má tedy zvyšující tendenci. V porovnání s Jihomoravským krajem je průměrný věk v okrese Blansko o něco málo vyšší.

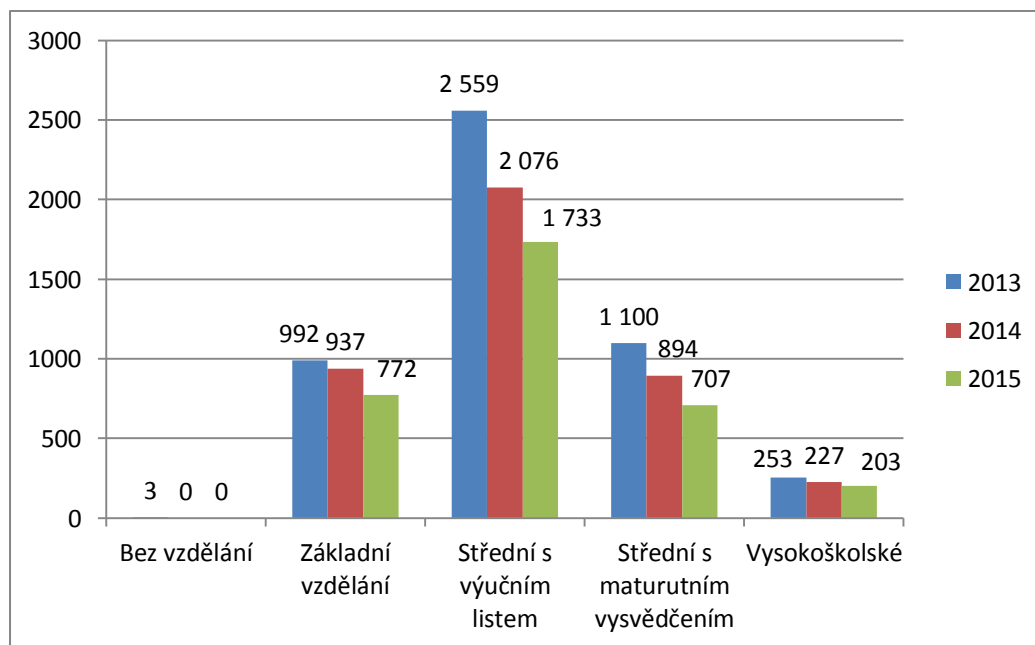
Největší problém s uplatněním na trhu práce mají lidé s výučním listem. Na Úřadu práce v Blansku bylo k 31. 12. 2013 evidováno 2 559 uchazečů s tímto typem dosaženého vzdělání. Na druhém místě byli uchazeči s maturitním vysvědčením, kterých je evidováno v okrese Blansko 1100.

K 31. 12. 2014 bylo evidováno 2 076 uchazečů s výučním listem. Na druhém místě byli uchazeči s dosaženým základním vzděláním, kterých je evidováno v okrese Blansko 937. Oproti roku 2013 proběhla v okrese Blansko změna, kdy druhou nejpočetnější skupinou uchazečů byli lidé, kteří měli nejvyšší vzdělání středoškolské s maturitním vysvědčením.

Na konci roku 2015 bylo evidováno 1 733 uchazečů se středním vzděláním zakončené výučním listem. Na druhém místě byli uchazeči s dosaženým základním vzděláním, kterých bylo evidováno v okrese Blansko 772.

Ve všech skupinách vzdělání můžeme sledovat pokles uchazečů, je to především dáno tím, že i celkový počet uchazečů o zaměstnání každým rokem klesal. V rámci celého Jihomoravského kraje bylo nejvíce uchazečů evidovaných ve skupině s výučním listem a následuje základní vzdělání.

Graf 3.1 Počet uchazečů o zaměstnání podle dosaženého vzdělání

Zdroj: MPSV (2014, 2015, 2016)

3.4 Znevýhodněné skupiny na trhu práce

K 31. 12. 2013 bylo na Úřadu práce v Blansku evidováno celkem 852 **osob se zdravotním postižením**. Nejvíce uchazečů bylo ve skupině 1. stupně invalidity, a to konkrétně 584 osob, na celkovém počtu uchazečů se zdravotním postižením zaujímali 68,5% podíl. Poté následoval 2. stupeň invalidity, ve kterém bylo evidováno 214 uchazečů o zaměstnání, s 25,1% podílem.

Ke konci roku 2014 v okrese Blansko došlo oproti minulému roku ke snížení počtu OZP na 808. Avšak stále nejvíce uchazečů se zdravotním postižením bylo ve skupině 1. stupně invalidity, a to konkrétně 553 uchazečů, s 68,4% podíle na celkovém počtu OZP, ale oproti roku 2013 došlo k poklesu o 31 uchazečů a o jeden procentuální bod. Druhá nejpočetnější skupina byla také stále stejná, tedy 2. stupeň invalidity, ale počet uchazečů byl o 6 menší, tedy 208 uchazečů a procentuální podíl byl 26,0 %, což je nárůst o 0,9 p. b.

K 31. 12. 2015 došlo opět ke snížení uchazečů se zdravotním postižením o 57, na 751 uchazečů. Opět nedošlo k výrazné změně nejpočetnějších skupin, kde nejvíce bylo stále evidováno uchazečů s 1. stupněm invalidity, konkrétně 534 a 71,1% podíl na celkovém počtu uchazeč se zdravotním postižením, došlo ke zvýšení podílu o 2,6 procentních bodů. Na druhém místě se umístili uchazeči s 2. stupněm invalidity, kde ovšem došlo k poklesu podílu těchto uchazečů o 2,6 p. b., na 23,4 % celkového počtu uchazečů se ZP.

V rámci celého Jihomoravského kraje bylo tomu tak obdobně, nejvíce osob bylo evidováno na jednotlivých úřadech práce ve skupině uchazečů s 1. stupněm invalidity. Uplatnění na trhu práce handicapových osob je velmi obtížné nejen z kvalifikační stránky, ale také z osobních důvodů uchazeče. Většina těchto uchazečů s ZP má pouze základní vzdělání, které v kombinaci s handicapem umožňuje jen malou naději naleznutí zaměstnání. Také zaměstnavatelé mají obavy zaměstnávat osoby se zdravotním postižením. Stát podporuje zaměstnavatele pomocí finančních zvýhodnění, aby přijali tyto osoby.

Tab. 3.6 Počet uchazečů se zdravotním postižením

Invalidita	K 31. 12. 2013	V %	K 31. 12. 2014	V %	K 31. 12. 2015	V %
Plně invalidní	0	0	0	0	0	0
Částečně invalidní	15	1,8	15	1,9	13	1,7
Zdravotně znevýhodněné	39	4,6	30	3,7	27	3,8
1.stupeň invalidity	584	68,5	553	68,4	534	71,1
2.stupeň invalidity	214	25,1	208	26,0	176	23,4
3.stupeň invalidity	3	0	2	0	1	0
Celkem	852	100	808	100	751	100

Zdroj: MPSV (2014, 2015, 2016)

Další znevýhodněnou skupinou jsou **absolventi škol a mladiství**. V současnosti zaměstnavatelé upřednostňují uchazeče, kteří mají dlouholetou praxi, a tím se uplatnění absolventů škol a mladistvých zhoršuje. S problémem uplatnění se na trhu práce mají především absolventi oborů, kterých školy produkují mnohem více, než je trh schopen pohltit. Jedná se především o humanitní obory, ale problémy s uplatněním mají také např. architekti.

V okrese Blansko je podíl absolventů škol a mladistvých na docela vysoké úrovni v rámci Jihomoravského kraje, ale má však klesající tendenci. Jak je možné vidět v tabulce 2.6, přestože je podíl absolventů na celkovém počtu uchazečů v okrese Blansko oproti Jihomoravskému kraji vyšší, je zde možné vidět postupné snižování. V roce 2013 byl tento rozdíl o 1,4 p. b., v roce 2014 rozdíl 1,0 p. b., a dokonce v roce 2015 rozdíl pouhých 0,1 p. b. V roce 2013 byl počet absolventů evidovaných na Úřadu práce v Blansku celkem 478. V roce 2014 došlo ke snížení na 331 uchazečů a v roce 2015 dokonce na 218.

Tab. 3.7 Podíl absolventů na celkovém počtu uchazečů v %

Okres	k 31. 12. 2013	k 31. 12. 2014	k 31. 12. 2015
Blansko	8,5	6,7	5,3
Jihomoravský kraj	7,1	5,7	5,2

Zdroj: MPSV (2014, 2015, 2016)

3.5 Nezaměstnanost podle délky evidence a výše měsíční dávky

V okrese Blansko bylo k 31. 12. 2013 nejvíce uchazečů evidováno v délce trvání do 3 měsíců, celkem 25,4 % všech uchazečů bylo zařazeno v této skupině. Jako druhé bylo období evidence v délce nad 24 měsíců, celkem 1 266 uchazečů, kteří představovali 22,5 % všech uchazečů.

Na konci roku 2014 bylo nejvíce uchazečů evidováno v délce trvání nad 24 měsíců, a to s 26,5% podílem všech uchazečů o zaměstnání, oproti roku 2013 je to nárůst o 4 procentní body. Jako druhé bylo období evidence v délce 3 měsíců s 1 215 uchazeči a s 24,6% podílem na celkovém počtu uchazečů, oproti roku 2013 došlo k poklesu o 0,8 p. b. Oproti roku 2013 zde došlo k výměně, kdy na nejvíce bylo uchazečů evidováno v délce do 3 měsíců.

K 31. 12. 2015 nejvíce uchazečů evidováno v délce trvání nad 24 měsíců, 1 161 s 28,4% podílem na celkovém počtu uchazečů, oproti roku 2014 nárůst o 1,9 p. b. Na druhém místě bylo období evidence v délce 3 měsíců, 1 161 uchazečů také s 28,4% podílem na celkovém počtu uchazečů, oproti roku 2014 je to nárůst o 3,8 p. b. Oproti roku 2014 došlo ke snížení počtu uchazečů v obou nejpočetnějších skupinách.

Tab. 3.8 Počet uchazečů podle délky evidence na Úřadu práce v Blansku

Délka nezaměstnanosti (v měsících)	K 31. 12. 2013	V %	K 31. 12. 2014	V %	K 31. 12. 2015	V %
Do 3	1 425	25,4	1 215	24,6	1 160	28,4
3-6	1 019	18,1	777	15,8	608	14,9
6-9	482	8,6	422	8,6	347	8,5
9-12	478	8,5	355	7,2	260	6,4
12-24	951	16,9	854	17,3	549	13,4
Nad 24	1 266	22,5	1 307	26,5	1 161	28,4
Celkem	5 621	100	4 930	100	4 085	100

Zdroj: MPSV (2014, 2015, 2016)

V roce 2013 průměrný měsíční nárok na dávku v nezaměstnanosti v okrese Blansko k 31. 12. 2013 činil 5 750 Kč. Tento měsíční nárok na dávku v rámci Jihomoravského kraje dosahoval 6200 Kč. Nejčastěji pobíraná dávka byla ve výši 3 501 – 4500 Kč, kterou pobíralo

23,2 % všech uchazečů, kteří pobírali měsíční dávky. Druhá nejvyšší měsíční dávka byla v částce 2 501- 3500 Kč, kterou v okrese Blansko pobíralo 201 uchazečů o zaměstnání, tedy 19,6 % všech uchazečů.

Průměrný měsíční nárok na dávku v nezaměstnanosti v okrese Blansko k 31. 12. 2014 činil 5 589 Kč. Došlo tedy k meziročnímu snížení o 161 Kč. Měsíční nárok na dávku se oproti roku 2013 snížil v rámci Jihomoravského kraje o 237 Kč, tedy na 5 963 Kč. Nejčastěji pobíraná dávka byla ve výši 2 501 – 3 500 Kč, kterou pobíralo 298 uchazečů o zaměstnání, tedy 26,3 % všech uchazečů, kteří pobírali měsíční dávku. Počet osob, který pobírali tuto výši dávky, kleslo o 6,7 procentního bodu. Druhou příčku obsadily dva rozdílné nároky na dávku v nezaměstnanosti, jejichž podíl byl 14,4 % na celkovém počtu všech uchazečů, a to v částce 4 501 - 5 500 Kč a v částce 5 501 - 6 500, které v okrese Blansko pobíralo 164 uchazečů o zaměstnání. U obou dávek došlo k procentuálnímu navýšení. Od 1. 9. 2014 do 31. 10. 2015 byl v Jihomoravském kraji realizován nový projekt „**Nová šance**“ zaměřený na podporu zapojení osob dlouhodobě nezaměstnaných. Do programu bylo zařazeno 317 osob. Celkové náklady projektu byly 26,5 mil. Kč. Tento projekt byl cílený pro venkovské regiony. Jednalo se o spádové obvody Boskovice, Břeclav, Bučovice, Hodonín, Tišnov a další.

Průměrný měsíční nárok na dávku v nezaměstnanosti v okrese Blansko k 31. 12. 2015 činil 5 965 Kč. Oproti roku 2014 se zvýšil o 376 Kč. V rámci Jihomoravského kraje měsíční dávka v nezaměstnanosti představovala 6 217 Kč, oproti roku 2015 je zde viditelné navýšení. Nejčastěji pobíraná dávka byla ve výši 2 501 – 3 500 Kč, kterou pobíralo 23,4 % uchazečů.

Tab. 3.9 Počet uchazečů podle výše měsíční dávky v nezaměstnanosti

Výše dávky (Kč)	K 31. 12. 2013	V %	K 31. 12. 2014	V %	K 31. 12. 2015	V %
Do 1 500	3	0,3	3	0,3	4	0,4
1 501-2 500	20	1,9	20	1,8	16	1,6
2 501-3 500	201	19,6	298	26,3	250	23,4
3 501-4 500	238	23,2	150	13,1	111	10,4
4 501-5 500	121	11,7	164	14,4	129	12,1
5 501-6 500	104	10,1	164	14,4	188	17,5
6 501-7 500	106	10,3	119	10,5	111	10,4
7 501-8 500	77	7,5	74	6,6	84	7,9
8 501-9 500	45	4,4	47	4,1	52	4,9
9 501- 10 500	29	2,8	33	2,8	34	3,2
10 501-11 501	21	2,0	19	1,6	30	2,8
11 501 a více	64	6,2	46	4,1	58	5,4
Celkem	1 029	100	1 137	100	1 067	100

Zdroj: MPSV (2014, 2015, 2016)

3.6 Zahraniční pracovníci

V okrese Blansko bylo k 31. 12. 2013 registrováno 1 138 pracujících cizinců a představovali zhruba 3 % celkového počtu zahraničních pracovníků na trhu práce JMK a také 81,8 % všech cizinců na trhu práce. Na úřadech práce Jihomoravského kraje bylo evidováno téměř 34 tisíc. Kromě toho bylo na živnostenských úřadech registrováno dalších 7,2 tis. cizinců, kteří soukromě podnikají, v okrese Blansko to bylo 253 cizinců, kteří na trhu práce zaujímají 18,2% podíl cizinců. Dohromady se tedy na trhu práce Jihomoravského kraje legálně pohybovalo 41,2 tis. zahraničních pracovníků, v okrese Blansko 1 391 cizinců.

Ke konci roku 2014 bylo v okrese Blansko registrováno 1 209 cizinců, což bylo více než v minulém roce, tento počet cizinců představoval 82,9% podíl všech cizinců na trhu práce, oproti roku 2013 je to nárůst o 0,9 procentního bodu. Kromě toho bylo na živnostenských úřadech v kraji registrováno dalších 6,9 tis. cizinců, kteří soukromě podnikají, v okrese Blansko to bylo 249 cizinců, s 17,1% zastoupením na celkovém trhu cizinců, oproti roku 2013 to je pokles o 1,1 p. b. Legálně se tedy na trhu práce Jihomoravského kraje pohybovalo okolo 38 tis. cizinců, v okrese Blansko 1 458 cizinců.

Došlo tedy ke snížení o zhruba 3 tis. cizinců v Jihomoravském kraji, avšak v okrese Blansko došlo k nárůstu o 67 cizinců.

K 31. 12. 2015 bylo v okrese Blansko evidováno 1 300 cizinců, došlo tedy k dalšímu nárůstu cizinců na regionálním trhu a také k růstu podílu na celkovém trhu cizinců o 1 procentní bod, na 83,9 %. I tak je okres Blansko okresem s nejnižším počtem cizinců, zhruba 4% podíl na trhu práce. V rámci Jihomoravského kraje bylo evidováno více než 37,8 tisíc cizinců. Kromě toho bylo na živnostenských úřadech v kraji registrováno dalších 6,9 tis. cizinců, kteří soukromě podnikají, v okrese Blansko to bylo 250 cizinců s 16,1% zastoupením na trhu práce cizinců, došlo oproti roku 2014 k poklesu o 1 p. b. Legálně se tedy na trhu práce Jihomoravského kraje pohybovalo okolo 44,2 tisíc cizinců, v okrese Blansko 1 550 cizinců. Oproti roku 2014 došlo ke zvýšení počtu cizinců na trhu práce jak v Jihomoravském kraji, tak v okrese Blansko.

Tab. 3.10 Počet cizinců na trhu práce v okrese Blansko

Cizinci	K 31. 12. 2013	V %	K 31. 12. 2014	V %	K 31. 12. 2015	V %
Cizinci registrováni ÚP celkem	1 138	81,8	1 209	82,9	1 300	83,9
Cizinci s pracovním povolením	164	14,4	182	15,1	886	68,2
Občané EU/EHP, Švýcarska	696	61,2	752	62,2	228	17,5
Ostatní povolení	278	24,4	275	22,7	186	14,3
Cizinci registrovaní živnostenskými úřady	253	18,2	249	17,1	250	16,1
Cizinci na trhu práce celkem	1 391	100	1 458	100	1550	100

Zdroj: MPSV (2014, 2015, 2016)

Kvalifikační struktura zahraniční pracovní síly se oproti minulým letem výrazně zlepšila, především díky výrazným omezením vydávaných pracovních povolení

pro nekvalifikované. Zhruba 23 % cizinců má základní vzdělání, 20 % cizinců jsou vyučení, maturitní vysvědčení má 27 % a rovněž 27 % má vysokoškolské vzdělání.

Poptávka po pracovní síle cizinců neklesá. Pro zaměstnavatele je stále atraktivní zaměstnávat cizince, kteří jsou ochotni, na rozdíl od domácích pracovníků vykonávat fyzicky náročnou práci, často za velmi nízkou mzdu. Zhruba tři čtvrtiny cizinců působících v kraji se nachází v okrese Brno-město. Zahraniční zaměstnanost je vysoká díky pracovníkům ze Slovenska (65 %). Druhou nejpočetnější skupinou jsou Ukrajinci (8-9 %), přičemž většina z nich u nás má trvalý pobyt. Následují občané Rumunska a Bulharska s 6-7 %. Cizinci ze třetích zemí se koncentrují v okrese Brno-město. Výjimkou je pouze okres Blansko, kde pracuje zhruba 200 občanů Mongolska.

3.7 Volná pracovní místa

Během roku 2013 ÚP Jihomoravského kraje sledoval počet volných pracovních míst a počet uchazečů připadající na jedno volné pracovní místo. Co se týká okresu Blansko, volná pracovní místa se zvýšila o 56,3 % a celkový počet byl 297. V tomto roce byl okres Blansko třetím okresem s nejnižším počtem uchazečů připadajících na jedno volné pracovní místo v průměru za celý rok (20,0), došlo oproti minulému roku ke snížení o 8,6 uchazečů na jedno volné pracovní místo.

V roce 2014 na jedno volné pracovní místo v průměru za celý rok připadlo okolo 14,1 uchazečů, počet volných míst vzrostl téměř o polovinu. V roce 2015 došlo k velkému snížení, kdy dokonce na jedno volné pracovní místo připadalo 6,9 uchazečů, počet volných míst vzrostl o 232 míst. Okres Blansko se ve sledovaném období neustále pohyboval pod úrovní Jihomoravského kraje v počtu volných pracovních míst na uchazeče.

Tab. 3.11 Počet uchazečů na jedno volné pracovní místo a volných míst v okrese Blansko

Charakteristika	Území	K 31. 12. 2013	K 31. 12. 2014	K 31. 12. 2015
Počet uchazečů na jedno volné pracovní místo	Blansko	20,0	14,1	6,9
	Jihomoravský kraj	23,8	16,7	5,4
Počet volných míst	Blansko	273	432	684

Zdroj: MPSV (2014, 2015, 2016)

V roce 2014 bylo v okrese Blansko nejvíce volných míst v profesi řemeslníci a opraváři s 13,1% zastoupením v rámci všech profesí, další pomocní a nekvalifikovaní pracovníci s 12,8% zastoupením, pomocní pracovníci v oblasti těžby, stavebnictví, výroby, kde zaujímali 11,8% podílu všech nabízených míst. Naopak nejméně nabízených pracovních míst bylo v oblasti úklidu, informačních technologií, osobní péče v oblasti vzdělání a zdravotnictví.

V roce 2015 bylo nejvíce volných míst v profesi řemeslníci a opraváři a počet těchto volných pracovních míst představoval 18,1 % všech míst, oproti roku 2014 došlo k nárůstu o 5 procentních bodů. Další profesí byla obsluha strojů a zařízení, kde oproti roku 2014 došlo k velkému nárůstu volných míst o 7,5 p. b. všech nabízených míst. Pro kovářské a strojírenské dělníky byl taky velký počet nabízených míst, oproti roku 2014 vstoupil o 3,2 procentní body všech nových míst. Naproti tomu nízký počet nabízených míst byl ve stejných oblastech jako v roce 2014.

Tab. 3.12 Počet vytvořených volných míst ve vybraných profesích za rok 2014 a 2015

Profese	2014	V %	2015	V %
Specialisté	28	3,2	19	1,4
Techničtí a odborní pracovníci	64	7,4	75	5,5
Techničtí a odborní pracovníci v oblasti vědy a techniky	39	4,5	34	2,5
Pracovníci ve službách a prodeji	38	4,4	73	5,3
Řemeslníci a opraváři	113	13,1	248	18,1
Kovářské, strojírenské dělníci a pracovníci	81	9,4	172	12,6
Obsluha strojů a zařízení	56	6,5	192	14,0
Řidiči	44	5,1	50	3,7
Pomocní a nekvalifikovaní pracovníci	111	12,8	43	3,1
Pomocní pracovníci v oblasti těžby, stavebnictví, výroby	102	11,8	41	3,0
Ostatní	190	21,8	411	30,8
Celkem	864	100	1 368	100

Zdroj: MPSV(2014, 2015)

V okrese Blansko mají největší šanci získat zaměstnání uchazeči, kteří vystudovali střední školu nebo dosáhli výučního listu. V roce 2014 tito uchazeči měli možnost získat práci, protože trh práce představoval 52,8% podíl na trhu práce se zaměstnáním pro uchazeče s takovým dosaženým vzděláním. V roce 2015 se počet volných míst pro tyto uchazeče o 15,5 procentních bodů zvýšil, a nabídka práce byla z 68,3 % právě pro uchazeče s výučním listem. Nejobtížnější je získat práci pro lidi, kteří nemají ani dokončenou střední školu. V roce 2014 Úřad práce v Blansku nenabízel ani jedno volné místo, ale v roce 2015 nabízel již 6 míst, což bylo ani ne jedno procento všech nabízených zaměstnání. Málo míst je také nabízeno pro absolventy vysokých škol, ti však mohou pracovat na méně kvalifikovaných pracovních místech a také za nižší mzdu, než pro kterou studovali vysokou školu.

Tab. 3.13 Počet volných míst podle vzdělání

Vzdělání	K 31. 12. 2014	V %	K 31. 1. 2015	V %
Bez vzdělání	0	0	6	0,8
Základní	109	25,2	80	11,7
Středoškolské s výučním listem	228	52,8	467	68,3
Středoškolské s maturitním vysvědčením	72	16,7	86	12,6
Vysokoškolské	13	3,0	8	1,2
Ostatní	10	2,3	37	5,4
Celkem	432	100	684	100

Zdroj: MPSV (2014, 2015)

Pro osoby zdravotně postižené je obtížné sehnat práci. Jak je možné vidět v tabulce 2.12, sice se počet uchazečů se ZP snižuje, ale bohužel počet volných míst se nezvyšuje. Má kolísavou tendenci. V roce 2014 se oproti předcházejícímu roku snížil, avšak v roce 2015 se zvýšil. To stejné lze říci také o počtu uchazečů se ZP na jedno volné pracovní místo, má tedy také kolísavou tendenci.

Tab. 3.14 Počet OZP, počet volných míst pro OZP a počet uchazečů se ZP na jedno volné pracovní místo

Ukazatel	K 31. 12. 2013	K 31. 12. 2014	K 31. 12. 2015
Počet volných míst pro OZP	55	26	34
Počet uchazečů se ZP na jedno VPM	15,5	31,1	22,1
Počet OZP	820	808	751

Zdroj: MPSV (2014, 2015, 2016.)

3.8 Shrnutí

Cílem této kapitoly bylo nastínit vývoj vybraných charakteristik nezaměstnanosti v okrese Blansko za období 2013-2015. Okres Blansko je jedním z okresů Jihomoravského kraje, kde se nezaměstnanost pohybuje na nízké úrovni. Od roku 2013 do roku 2015 docházelo k postupnému snižování podílu nezaměstnaných (z 7,6 na 5,6 %), také ke snižování počtu uchazečů na jedno volné pracovní místo (z 20,0 na 6,9), snížil se počet uchazečů (z 5 321 na 4 085 uchazečů), a v neposlední řadě se zvyšoval počet volných míst (z 273 na 684 míst).

Z mikroregionů Blanenska jsou nejvíce postiženy nezaměstnaností Velké Opatovice a Letovice. Počet pracujících cizinců se od roku 2013 zvýšil (z 1 391 na 1 458). Nejvíce se zde vyskytují cizinci z Mongolska, kteří pracují na pozici šiči volantů ve firmě APOS-AUTO v Blansku. Nejvíce uchazečů o zaměstnání má středoškolské vzdělání s výučním listem.

4 Aktivní politika zaměstnanosti za období 2013-2015

4.1 Výdaje na aktivní politiku zaměstnanosti

Celkové výdaje APZ Jihomoravského kraje byly v roce 2013 470 mil. Kč, z celkového objemu finančních prostředků pro APZ bylo vyčerpáno cca 67 %. V roce 2014 tyto výdaje byly 701 mil. Kč a z celkového objemu finančních prostředků pro APZ bylo vyčerpáno 86,9 %. V posledním sledovaném roce byly tyto výdaje 955 mil. Kč a z celkového objemu finančních prostředků pro APZ bylo vyčerpáno cca 90,4 %. Rok od roku se zvyšují výdaje na tuto politiku.

Za okres Blansko byly tyto výdaje v roce 2013 ve výši 33,6 mil. Kč a představovaly 14 % celkových výdajů Jihomoravského kraje. V roce 2014 vzrostly na 46,2 mil. Kč, tato částka představovala 15,2 % výdajů za celý kraj. Za rok 2015 dosáhly výše 60,2 mil. Kč, tato celková suma představovala 15,8 % výdajů za JK. Pokud tedy porovnáme výdaje na aktivní politiku okresu Blansko s vývojem podílu nezaměstnaných osob, je možné sledovat, že pokud se zvýší výdaje na APZ dojde ke snížení podílu nezaměstnaných osob.

4.2 Veřejně prospěšné pracovní místa

Obce mají zájem vytvářet VPP, využívají je především na úklid a údržbu veřejných prostranství. Ve větších městech je tento zájem podstatně nižší. V rámci Jihomoravského kraje ve městě Brně mají zájem o vytváření VPP i školy a neziskový sektor, tradičním zájemcem je také Zoologická zahrada Brno.

V okrese Blansko v roce 2013 bylo v rámci veřejně prospěšných prací podpořeno celkem 53 osob a vytvořeno 42 míst. Výdaje na tento nástroj dosahovaly 3 655 000 Kč. Celkově za Jihomoravský kraj bylo podpořeno 520 osob a vytvořeno 492 nových pracovních míst, celkové výdaje činily 172 milionů Kč. Byl také využit projekt ESF – Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost Veřejně prospěšné práce, díky němu bylo umístěno 189 uchazečů a vytvořeno 157 míst, celkové výdaje dosahovaly částky 12 627 000 Kč. Za celý Jihomoravský kraj bylo vytvořeno 1 600 nových míst a umístěno více než 1 700 osob.

V dalším roce bylo v rámci tohoto nástroje vytvořeno 47 míst, do kterých bylo umístěno 49 uchazečů. Celkové výdaje VPP byly 3 790 641 Kč. Za celý Jihomoravský kraj to bylo umístěno 397 osob a vytvořeno 382 nových míst, celkové výdaje dosahovaly výše 202 milionů Kč. Tak jako v roce 2013 i v roce 2014 byl využit projekt ESF – Operační

program Lidské zdroje a zaměstnanost VPP, v rámci něho bylo v roce 2014 v okrese Blansko umístěno 166 uchazečů a vytvořeno 142 míst, celkové výdaje dosahovaly 14 131 526 Kč. Za celý JMK bylo vytvořeno 1 817 míst a umístěno 1 772 osob.

V roce 2015 bylo v okrese Blansko vytvořeno 309 pracovních míst, do kterých bylo umístěno 301 uchazečů. Celkové výdaje činily 2 703 080 Kč. V rámci celého Jihomoravského kraje bylo vytvořeno 3 552 míst a umístěno 3 557 osob. Celkové výdaje byly 278 milionů Kč. V rámci projektu ESF – Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost VPP, bylo v roce 2015 v okrese Blansko umístěno 293 uchazečů, celkové výdaje dosahovaly 20 416 967 Kč.

Lze tedy sledovat zvyšující se počet vytvořených míst, také umístěných uchazečů a v neposlední řadě celkové výdaje. V roce 2014 došlo ke snížení počtu vytvořených míst o 10 míst a v rámci umístěných uchazečů o snížení 27 osob. V roce 2015 však došlo k nárůstu umístěných osob o 379 uchazečů.

Tab. 4.1 Veřejně prospěšné práce

Počet	K 31. 12. 2013	K 31. 12. 2014	K 31. 12. 2015
Vytvořeno míst	199	189	309 ¹
Umístěno osob	242	215	594

Zdroj: MPSV (2014, 2015, 2016)

4.3 Společensky účelná pracovní místa

Společensky účelná pracovní místa jsou využívány především ze strany malých a středních firem, žádosti podávají více firmy zabývající se službami a obchodem. Vytváření pracovních míst se především týká profesí v oblasti administrativy a účetnictví, v oblasti služeb (prodavači, kuchaři, číšníci, kadeřníci), strojírenství a dopravy.

V rámci společensky účelných pracovních míst – vyhrazená místa bylo v okrese Blansko v roce 2013 vytvořeno 34 míst, do kterých bylo dosaženo 34 osob. Výdaje na SÚPM-vyhrazená místa dosahovaly částky 2 140 000 Kč. Za celý Jihomoravský kraj bylo vytvořeno 732 míst a do nich umístěno 733 uchazečů. U společenských účelných pracovních míst u zaměstnavatele nebylo v okrese Blansko vytvořeno žádné místo a ani nikdo nebyl do tohoto místa umístěn. Výdaje byly tedy nulové. Avšak v ostatních okresech JK byl tento nástroj využit a za celý Jihomoravský kraj bylo vytvořeno 100 míst a umístěno 110 uchazečů.

¹ Není zahrnut počet vytvořených míst v rámci projektu ESF – Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost VPP. Tyto údaje za rok 2015 nejsou k dispozici.

Celkové výdaje na SÚPM činily 113 milionů Kč. V roce 2013 se také využíval projekt ESF OP LZZ společensky účelná pracovní místa, díky němu bylo umístěno 176 uchazečů a vytvořen stejný počet míst, výdaje činily 6 260 000 Kč.

V okrese Blansko bylo v roce 2014 díky SÚPM - vyhrazená místa vytvořeno 86 míst a umístěno 86 uchazečů o zaměstnání. Celkové výdaje byly 5 815 626 Kč. Za celý Jihomoravský kraj bylo vytvořeno celkem 1074 míst a do nich umístěno 1 074 uchazečů. V rámci nástroje SÚPM - u zaměstnavatele nebylo v okrese Blansko vytvořeno žádné pracovní místo a ani nikdo do tohoto místa nebyl umístěn, stejně tomu tak bylo i za celý kraj. Celkové výdaje na SÚPM dosáhly výše 180 mil. Kč. Tak jako v roce 2013 i v roce 2014 byl využíván projekt ESF OP LZZ společensky účelná pracovní místa, díky němu bylo umístěno 229 uchazečů a také vytvořen stejný počet míst výdaje činily 10 800 898 Kč. V Jihomoravském kraji v tomto roce bylo vytvořeno 1 924 míst a umístěno 1 894 osob.

Využití nástroje společensky účelná pracovní místa se během roku 2015 výrazně zvýšil. Je to především díky masivnější informovanosti zaměstnavatelů o APZ a také díky navýšení příspěvků. V okrese Blansko v rámci SÚPM - vyhrazená místa bylo vytvořeno 426 míst, do kterých bylo také umístěno 421 uchazečů. Celkové výdaje tohoto nástroje byly 3 600 477 Kč. V celém kraji bylo vytvořeno celkem 4 723 míst u zaměstnavatelů a umístěno 4 642 osob. Díky SÚPM - u zaměstnavatele nebylo v okrese Blansko vytvořeno žádné místo a tudíž také nemohl být žádný uchazeč umístěn. Avšak za celý Jihomoravský kraj bylo vytvořeno 1 místo a do něho umístěn 1 uchazeč. Celkové výdaje byly 350 milionů Kč. Díky projektu ESF OP LZZ společensky účelná pracovní místa, bylo umístěno 362 uchazečů a výdaje činily 29 926 424 Kč.

Stejně tak jako u veřejně prospěšných prací, lze u tohoto nástroje také sledovat zvyšující se počet vytvořených míst, umístěných uchazečů a také zvyšující se výdaje na tento nástroj aktivní politiky. Velký nárůst počtu vytvořených míst i počtu umístěných osob je mezi rokem 2014 a 2015, kdy došlo k zvýšení o 468.

Tab. 4.2 Společensky účelná pracovní místa-vyhrazená místa

Počet	K 31. 12. 2013	K 31. 12. 2014	K 31. 12. 2015
Vytvořeno míst	210	315	783
Umístěno osob	210	315	783

Zdroj: MPSV (2014, 2015, 2016)

4.4 Chráněná pracovní místa

V okrese Blansko bylo v roce 2013 vytvořeno nejméně míst v rámci celého Jihomoravského kraje, a to 2 místa, do kterých byli umístěni 2 uchazeči. Celkové výdaje tohoto nástroje APZ činily 150 000 Kč. V okresech Jihomoravského kraje vzrostl počet zřízených chráněných pracovních míst, kde úřad práce poskytnuly částečnou úhradu nákladů spojených s vytvořením těchto míst. Nově bylo vytvořeno 127 míst, oproti roku 2012 navýšení o 20 míst, a umístěno 117 uchazečů. V okrese Blansko byly také vytvořeny pracovní místa v rámci chráněných pracovních dílen. Počet těchto míst byl 2 a také zde byl umístěn stejný počet osob. Výdaje činily 150 000 Kč. V rámci celého Jihomoravského kraje byly vytvořeny 4 míst.

V roce 2014 v okrese Blansko byly vytvořeny 2 pracovní místa, do kterých byli dosaženi 2 uchazeči. Příspěvek na zřízení chráněných pracovních míst byl poskytnut v částce 9,3 mil. Kč. Za celý JMK bylo celkem zřízeno 111 nových chráněných pracovních míst a do nich umístěno 104 uchazečů. Objem příspěvků vyplacených za rok 2014 dosáhl částky 489,3 mil. Kč.

V okrese Blansko v roce 2015 bylo nově vytvořeno 5 pracovních míst, do kterých bylo umístěno 5 uchazečů. Celkové náklady tohoto nástroje APZ byly 240 000 Kč. Za celý JMK bylo vytvořeno 165 míst a umístěno 59 uchazečů o zaměstnání. Zaměstnavatelé mohou požadovat příspěvek na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením, pokud na těchto místech zaměstnávají více než 50 % OZP. Těmto zaměstnavatelům bylo v roce 2015 poskytnuto 545,1 mil. Kč. Příspěvek na zřízení nových chráněných pracovních míst byl poskytnut v celkové částce 8,4 mil. Kč.

V letech 2013 a 2014 byl počet vytvořených nových míst i umístěných osob stejný a to pouze 2 místa a osoby. V roce 2015 však došlo k nárůstu o 3 místa i umístěné osoby na 5 nových vytvořených pracovních míst a 5 umístěných osob.

Tab. 4.3 Chráněná pracovní místa

Počet	K 31. 12. 2013	K 31. 12. 2014	K 31. 12. 2015
Vytvořeno míst	2	2	5
Umístěno osob	2	2	5

Zdroj: MPSV (2014, 2015, 2016)

4.5 Překlenovací příspěvek

Z užšího regionálního hlediska, tedy okresu Blansko bylo v roce 2013 podpořeno 10 osob samostatně výdělečně činných. Výdaje byly ve výši 145 000 Kč. V rámci překlenovacího příspěvku bylo v Jihomoravském kraji podpořeno 55 uchazečů.

V roce 2014 bylo v okrese Blansko podpořeno 10 OSVČ a výdaje byly ve výši 230 600 Kč. Za celý Jihomoravský kraj bylo podpořeno 68 OSVČ.

V roce 2015 byl příspěvek poskytnut 9 osobám samostatně výdělečně činných. Celkové výdaje byly 170 630 Kč.

4.6 Rekvalifikace a poradenství

Do rekvalifikačních a poradenských programů bylo v roce 2013 nově zařazeno 4 824 uchazečů v rámci Jihomoravského kraje. Aktivita byly hrazeny především z Evropského sociálního fondu a státního rozpočtu. Prostřednictvím ÚP bylo na rekvalifikační programy vynaloženo celkem 41,3 mil. Kč.

Byly zrealizované 3 poradenské programy, a to Motivační program pro mladistvé, Motivační program s finanční gramotností a Motivační poradenské blok pro uchazeče a zájemce o zaměstnání nacházející se v obtížné sociální situaci. V těchto programech bylo dohromady zařazeno 28 uchazečů o zaměstnání.

V rekvalifikačních programech bylo v rámci JMK zařazeno 713 uchazečů. Nejčastěji realizované kurzy byly Účetnictví a daňová evidence s využitím výpočetní techniky, Personalista, Základy podnikání a tvorba www stránek. V okrese Blansko bylo do zvolené rekvalifikace umístěno 180 uchazečů, do rekvalifikací bylo umístěno 454 uchazečů o zaměstnání. Za celý Jihomoravský kraj bylo vytvořeno 1 440 nových pracovních míst a také stejný počet umístěných osob.

V roce 2014 bylo v rámci celého Jihomoravského kraje nově zařazeno 5 042 uchazečů, z toho 3 073 v rámci národních individuálních projektů a národní APZ. Na rekvalifikační programy v rámci národní APZ bylo vynaloženo 18,9 mil. Kč, na rekvalifikace v rámci NIP 16,9 mil. Kč. V okrese Blansko bylo do zvolené rekvalifikace zařazeno 109 uchazečů a do rekvalifikace bylo zařazeno 478 uchazečů. Nejvíce se využívala rekvalifikace v oblasti svařování, účetnictví, programátor CNC strojů, počítačová gramotnost, příprava teplých pokrmů, pracovník v sociálních službách.

Do rekvalifikačních a poradenských programů bylo v roce 2015 nově zařazeno 4 342 uchazečů, z toho 3 146 v rámci národních individuálních projektů a národní APZ.

V okrese Blansko bylo v roce 2015 do rekvalifikací zařazeno 334 osob. Nejčastěji zvolená rekvalifikace se zaměřovala na svařování, účetnictví, obsluhu elektrovozíku a motovozíku, asistentku, obsluhu osobního počítače, obsluhu CNC obráběcích strojů, rekvalifikační kurz pro oblast ostražba.

4.7 Projekt Evropského sociálního fondu Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost Odborná praxe mladých do 30 let

Tento projekt je zaměřen na pomoc se začleňováním mladých lidí na pracovní trh, pomocí praxí u zaměstnavatele.

V rámci projektu ESF OP LZZ Odborná praxe mladých do 30 let, bylo v roce 2013 umístěno 44 uchazečů a vytvořeno také 44 nových míst, celkové výdaje tohoto projektu dosahovaly výše 5 171 481 Kč. Za celý Jihomoravský kraj bylo vytvořeno 583 míst a také umístěno 583 uchazečů.

V roce 2014 bylo v rámci tohoto projektu umístěno 14 uchazečů a vytvořeno také 14 nových míst, celkové výdaje tohoto projektu dosahovaly výše 14 639 Kč. Za celý JMK bylo vytvořeno 212 míst a umístěno také 212 osob.

V roce 2015 bylo umístěno 5 uchazečů a také vytvořeno 5 nových pracovních míst. Výdaje bohužel nejsou za rok 2015 k dispozici.

4.8 Shrnutí

Politika zaměstnanosti v České republice se dělí na pasivní a aktivní politiku. Tato kapitola se zabývala pouze druhou částí, aktivní politikou zaměstnanosti. Aktivní politika je financována z prostředků státního rozpočtu a také z Evropského sociálního fondu.

V období 2013-2015 nástroj veřejně prospěšné práce zaznamenal růst v počtu umístěných uchazečů (z 242 na 594 uchazečů). Výdaje projektu ESF – Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost Veřejně prospěšné práce za toto období vzrostly o necelých 8 milionů Kč. Největší nárůst je viditelný u samostatně účelných pracovních míst, kde došlo k několikanásobnému zvýšení (z 210 na 783 míst). Výdaje zde ve sledovaném období vzrostly o 1 460 477 Kč.

Ve sledovaném období počet osob, které se zúčastnily rekvalifikace, kolísal. V roce 2013 bylo 454 účastníků rekvalifikace, následující rok počet účastníků mírně vzrostl na 478 účastníků a v roce 2015 poklesl na 334 účastníků. Nejčastěji se lidé účastnili rekvalifikací zaměřené na účetnictví, svařování, programátor CNC strojů a obsluha osobního počítače.

V okrese Blansko byl také využíván projekt OP LZZ Odborná praxe mladých do 30 let, kde však máme údaje o výdajích pouze za rok 2013 a 2014. I tak zde došlo k vysokému nárůstu, o více než 5 milionů Kč. Počet umístěných uchazečů v období 2013-2015 výrazně kolísal. V roce 2013 to bylo 14 umístěných uchazečů, v roce 2014 byl zaznamenán nárůst na 44 umístěných uchazečů a v roce 2015 rapidní pokles na pouhých 5 umístěných uchazečů.

5 Návrhy a doporučení

Jako každý jiný okres i okres Blansko by se měl snažit snížit nezaměstnanost ve svém obvodu. Není to jednoduchá úloha, ale také není nemožná. Ke snížení nezaměstnanosti může použít různé metody. Nejlepší metodou je vytvořit dostatek volných pracovních míst k tomu, aby uchazeči o zaměstnání mohli být zaměstnáni a tudíž by došlo ke snížení počtu uchazečů a taktéž podílu nezaměstnaných osob. Další metodou je, aby se více využívaly nástroje aktivní politiky zaměstnanosti.

Zajistit dostatek pracovním míst se může pomoci vytvoření nových pracovních míst u nových či stávajících firem. Ve městě Blansko se nyní staví nová hala firmy Pyrotek. Tato firma má výrobní halu i v Dolní Lhotě a dvě pobočky v Blansku. Do této nově postavené haly se má přemístit výroba z Dolní Lhoty a do Dolní Lhoty se přemístí výroba z pronajatých hal bývalého Adestu. V průmyslové části Vojánky, kde má stát nová hala, by tak došlo k vytvoření zhruba 50 nových pracovních míst. V průmyslové části Vojánky je dostatek místa i pro výstavbu dalších firem. Největší volnou plochu má dosud rezervovanou brněnská firma Real Global Investment. Na ní chce postupně postavit Technologický park Blansko-Vojánky. Mělo by zde vzniknout sedm hal pro společnosti zabývající se výrobou. V nich by měla vzniknout pracovní místa až pro čtyři sta lidí. O pozemky v této průmyslové zóně má také společnost Blata, zabývající se výrobou minibiků a komponentů pro letecký průmysl. Firma Blata má již v této zóně postavenou halu a nyní ji chce rozšířit. Díky rozšíření by také došlo k vytvoření několik desítek pracovních míst. Na místo areálu se skleníky a zahradnictví v blanenské lokalitě Poříčí, by mělo v průběhu dvou let vzniknout nové nákupní centrum s obchody a supermarketem, díky tomuto novému centru by vzniklo několik desítek nových pracovních míst. Ve městě Boskovice dochází k rozšíření stávající firmy Gatema, kde má vzniknout část, kde by nově mělo být zaměstnáno několik zaměstnanců. V tomto městě by také firma Beewatec měla postavit novou továrnu pro trubkový stavebnicový systém a díky ní by mělo vzniknout pár desítek míst.

K tomu aby docházelo k vytvoření volných pracovních míst, musí být daná oblast atraktivní především pro investory. Hlavní je, aby byla dobrá dopravní situace. Ta bohužel vážně na výstavbě rychlostní komunikace R43, ta by měla navázat na dálnici D1 ve směru na Prahu, Vyškov a Ostravu, a také spojit tah mezi Hradcem Králové a Olomoucí. Současná podoba I43 je přetížená a často dochází k nehodám a kolonám. Hlavním důvodem proč nedochází k výstavbě, je ten, že Krajský úřad JMK nemá zpracovaný Zásady územního rozvoje kraje.

Velmi používaným nástrojem aktivní politiky zaměstnanosti jsou veřejně prospěšné práce. Města i vesnice tento nástroj velmi často používají, dochází tak ke snižování nezaměstnanosti především málo kvalifikovaných uchazečů o zaměstnání. Mělo by tedy docházet k větší nabídce VPP, v zimě pomoc při odhrabování sněhu, na jaře jako údržba zeleně, úklid chodníků, drobné stavební práce. Dalším používaným nástrojem jsou společensky účelná pracovní místa. Musí být vytvořeny velmi dobré podmínky k tomu, aby firmy byly motivované vytvářet právě tyto místa.

V okrese Blansko je i několik osob se zdravotním postižením, jejich uplatnění na trhu práce je velmi těžké. Mělo by se tedy podporovat vytváření chráněných pracovních míst pro OZP. Firmy, které zaměstnávají takovou osobu nejen, že mají nárok na slevu na dani ve výši 60 000 Kč, ale také od úřadu práce dostanou finanční dotaci. Mělo by tedy dojít k větší propagaci možností, které firmy mají, když přijmou do pracovního poměru OZP, protože mnoho zaměstnavatelů nemá vůbec žádné tušení o těchto příležitostech.

Velmi problematickou skupinou jsou absolventi škol a mladiství. Mají problém s uplatněním na trhu práce především z toho důvodu, protože nemají žádnou praxi. Návrhem pro snížení nezaměstnanosti absolventů by mohlo být větší propojenost škol a firem. Kdy firmy by měli se školou uzavřené smlouvy a na celou dobu prázdnin by studenti chodili na stáže do dané firmy a získali potřebnou praxi. Také v okrese Blansko funguje projekt Odborná praxe mladých do 30 let, bylo by dobré, aby se do tohoto projektu zapojilo více mladých lidí.

Úřad práce nabízí mnoho volných pracovních míst v oborech s určitou odbornou způsobilostí. Jedná se o profese jako řemeslníci a opraváři, obsluha strojů a montéři, strojírenští dělníci, montážní dělníci výrobků nebo řidiči. K tomu aby mohl uchazeč o zaměstnání vykonávat tuto profesi, by pomohly rekvalifikace. Ke snížení nezaměstnanosti by tedy pomohlo větší využívání rekvalifikací pro pozice, které nabízejí nejvíce pracovních míst.

Dalším řešením může být Operační program Zaměstnanost na období 2014-2020. Ten se snaží řešit nezaměstnanost na venkově, diskriminaci osob sociálně vyloučených, nízké výdaje na APZ nebo nízkou úroveň znalostí pracovníků.

6 Závěr

Cílem této bakalářské práce bylo vyhodnotit situaci na trhu práce v okrese Blansko za období 2013-2014 a navrhnout opatření, která budou směřovat ke snížení nezaměstnanosti v tomto okrese.

Okres Blansko je jeden ze sedmi okresů Jihomoravského kraje. Za období 2013-2015 byl třetím okresem s nejnižším podílem nezaměstnaných osob, a každým rokem se nezaměstnanost snižuje. V roce 2013 podíl nezaměstnaných osob byl 7,1 % a v roce 2015 5,6 %. Díky snižování nezaměstnanosti docházelo také ke snižování počtu uchazečů, za toto období to byl pokles o 1 536 uchazečů. Nejvíce postiženým mikroregionem okresu Blansko jsou Letovice a Velké Opatovice. Je to způsobeno nižší atraktivností pro investory, a tudíž je zde menší počet společností, kteří by mohli zaměstnávat nové pracovníky, než v jiných mikroregionech.

Velmi problémovým věkem pro získání nového zaměstnání je věk 55-59, důvodem může být jazyková či počítačová bariéra těchto uchazečů, protože pro většinu firem jsou tyto znalosti nezbytné. V okrese Blansko je velký počet uchazečů se zdravotním postižením, jejich zařazení na trh práce je velmi těžké, protože často jejich vzdělání je pouze základní. V rámci Jihomoravského kraje je okres Blansko jedním z okresů, kde se soustřeďuje nejméně cizinců. Nejvíce je zde Slováků, Ukrajinců a Mongolů. Počet volných míst se rok od roku zvyšuje, na konci roku 2013 to bylo 297 míst, a na konci roku 2015 již 684 míst. Vysoký počet volných míst je také v různých profesích. Nejvíce míst je nabízeno pro profese řemeslníci a opraváři, obsluha strojů a zařízení, montážní dělníci výrobků, kovodělníci a strojírenští dělníci. Naproti tomu nejméně pracovních míst bylo nabízeno v oblasti úklidu, informačních technologií, osobní péče v oblasti vzdělání a zdravotnictví.

Velmi důležitou roli v okrese Blansko vykonává aktivní politika zaměstnanosti. Byla vyhodnocována také za období 2013-2015. Výdaje na tuto politiku se rok od roku zvyšovaly. Pokud tedy porovnáváme výdaje na aktivní politiku okresu Blansku s vývojem podílu nezaměstnaných osob, je možné sledovat, že pokud se zvýší výdaje na aktivní politiku zaměstnanosti, dojde ke snížení podílu nezaměstnaných osob. Často využívaným nástrojem jsou veřejně prospěšné práce. Využívání tohoto nástroje vzrostlo u obcí a měst, díky tomuto

nástroji v roce 2013 bylo umístěno 242 uchazečů a v roce 2015 dokonce 594 uchazečů. Několikanásobný nárůst využívání nástrojů je možné sledovat také u samostatně účelných pracovních míst, v roce 2013 bylo umístěno 210 uchazečů a v roce 2015 783 uchazečů. Počet uchazečů, kteří se rekvalifikovali, kolísal. Nejčastěji se lidé účastnili rekvalifikací zaměřené na účetnictví, svařování, programátor CNC strojů a obsluha osobního počítače.

K tomu aby docházelo ke snižování nezaměstnanosti, musí být učiněny určité kroky. V okrese Blansko jedním z kroků může být vytvoření nových pracovních míst. Nejpriznivější je nalákat investory do blanenské průmyslové zóny Vojánky. Nyní dochází k dostavbě nové výrobní haly firmy Pyrotek, která má vytvořit nové pracovní místa až pro několik desítek zaměstnanců. Plány vybudovat Technologický park Blansko-Vojánky má firma Real Global Investment. Ta by v této průmyslové zóně chtěla postavit až 7 nových výrobních hal, vzniklo by tak zhruba 400 nových pracovních míst.

Dalším krokem ke snížení nezaměstnanosti může být také větší využívání nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti. Přimět vesnice a města, aby ještě více měli zájem o veřejně prospěšné práce, především na jaře na úklid chodníků, údržbu zeleně či v zimě na odhrabování sněhu. Nebo také vytvořit lepší podmínky pro to, aby zaměstnavatelé vytvářeli samostatně účelná pracovní místa. Větší propagování informací o zaměstnávání OZP by také mohlo pomoci snížit počet právě těchto osob, mnoho vedení firem nemá vůbec žádné tušení, jaké finanční částky by obdrželi, v případě kdyby zaměstnali osobu se zdravotním postižením. Poslední krokem ke snížení nezaměstnanosti by bylo přesměrování rekvalifikací směrem k nejvíce nabízeným volným místům podle profese.

Seznam použité literatury

BROŽOVÁ, Dagmar, 2006. *Kapitoly z ekonomie trhů práce*. Praha: Oeconomica. ISBN 80-245-1120-7.

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD, 2016. *Charakteristika okresu Blansko* [online]. Praha: ČSÚ, 20. 12. 2014 [cit. 10. 3. 2016]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/13-6223-03-2001-1__charakteristika_okresu_a_vyvoj_sidelni_struktury

FALLON, Peter a Donald VERRY, 1988. *The economics of labour markets*. New York: P. Allan. ISBN 0-86003-173-X.

HOLMAN, Robert, 2011. *Ekonomie*. Praha: C.H. Beck. ISBN 978-80-7400-006-5.

CHARVÁT, Jan, 2015. *Pyrotek: nová hala i pracovníci*. Blanenský deník [online]. 19. 1. 2015 [cit. 13. 4. 2016]. Dostupné z: http://blanensky.denik.cz/zpravy_region/prumyslova-zona-v-blansku-se-zaplnuje-vyrobní-halu-zacne-stavet-pyrotek-cz-20150.html

MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ, 2015. *Operační program Zaměstnanost 2014-2020* [online]. MPSV, 6. 5. 2015 [cit. 21. 4. 2016]. Dostupné z <http://www.esfcr.cz/op-zamestnanost-2014-2020>

MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ, 2016a. *Statistiky nezaměstnanosti: Čtvrtletní statistika nezaměstnanosti* [online]. MPSV [cit. 6. 3. 2016]. Dostupné z: <http://portal.mpsv.cz/sz/stat/nz/qrt>

MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ, 2016b. *Statistiky nezaměstnanosti: Měsíční statistika nezaměstnanosti* [online]. MPSV [cit. 6. 3. 2016]. Dostupné z: <http://portal.mpsv.cz/sz/stat/nz/mes>

MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ, 2016c. *Nabídka a poptávka na trhu práce: Analýza neobsazenosti volných pracovních míst podle profese* [online]. MPSV [cit. 4. 4. 2016]. Dostupné z: <http://portal.mpsv.cz/sz/stat/trh>

MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ, 2016d. *Nabídka a poptávka na trhu práce: Analýza neobsazenosti volných pracovních míst podle vzdělání* [online]. MPSV [cit. 4. 4. 2016]. Dostupné z: <http://portal.mpsv.cz/sz/stat/trh>

ŘEDITELSTVÍ SILNIC A DÁLNIC ČR, 2016. *Výstavba rychlostní silnice R43* [online]. [cit. 13. 4. 2016]. Dostupné z: <http://www.rychlostni-silnice-r43.cz/>

SIROVÁTKA, Tomáš, Pavel HORÁK, Markéta HORÁKOVÁ, Ondřej HORA, Miroslav SUCHANEC a Miroslava RÁKOCZYOVÁ, 2014. *Česká politika zaměstnanosti v době krize a po krizi*. Brno: Masarykova univerzita. ISBN 978-80-210-7149-0.

ŠIMEK, Milan, 2007. *Ekonomie trhu práce A*. Ostrava: VŠB - Technická univerzita Ostrava. ISBN 978-80-248-1416-2.

ÚŘAD PRÁCE ČESKÉ REPUBLIKY, Krajská pobočka v Brně, 2014a: *Průzkum zaměstnanosti v Jihomoravském kraji k 31. 12. 2013* [on-line]. Ústí nad Labem: ÚP ČR, 4. 3. 2015. Dostupné z: <http://portal.mpsv.cz/upcr/kp/jhm/statistiky>

ÚŘAD PRÁCE ČESKÉ REPUBLIKY, Krajská pobočka v Brně, 2014b: *Zpráva o situaci na krajském trhu práce, a realizaci APZ v r. 2013 a strategie APZ pro rok 2014*

ÚŘAD PRÁCE ČESKÉ REPUBLIKY, Krajská pobočka v Brně, 2015: *Zpráva o situaci na krajském trhu práce, a realizaci APZ v r. 2014 a strategie APZ pro rok 2015* [on-line]. Praha: ÚP ČR, 4. 3. 2015. Dostupné z: <http://portal.mpsv.cz/upcr/kp/jhm/statistiky>

ÚŘAD PRÁCE ČESKÉ REPUBLIKY, Krajská pobočka v Brně, 2016: *Zpráva o situaci na krajském trhu práce, a realizaci APZ v r. 2015 a strategie APZ pro rok 2016*

VÁCLAVÍKOVÁ, Anna, Helena KOLIBOVÁ, Alina KUBICOVÁ, 2009. *Problematika trhu práce a politiky zaměstnanosti*. Oprava: Optys. ISBN 978-80-85819-76-2.

Seznam zkratek

APZ	Aktivní politika zaměstnanosti
ČR	Česká republika
EHP	Evropský hospodářský prostor
ESF	Evropský sociální fond
EU	Evropská unie
JMK	Jihomoravský kraj
LZZ	Lidské zdroje a zaměstnanost
Mil.	Milion
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
NIP	Národní individuální projekty
OP	Operační program
OSVČ	Osoba samostatně výdělečně činná
OZP	Osoba zdravotně postižená
Tab.	Tabulka
Tis.	Tisíc
ÚP	Úřad práce
SÚPM	Společensky účelná pracovní místa
VPP	Veřejně prospěšné práce
ZP	Zdravotní postižení

Seznam tabulek

Tab. 3.1 Podíl nezaměstnaných osob v %	21
Tab. 3.2 Charakteristika okresu Blansko k 31. 12. 2014.....	22
Tab. 3.3 Charakteristika okresu Blansko k 31. 12. 2015.....	23
Tab. 3.4 Počet uchazečů o zaměstnání	23
Tab. 3.5 Věková struktura evidovaných uchazečů o zaměstnání.....	24
Tab. 3.6 Počet uchazečů se zdravotním postižením	27
Tab. 3.7 Podíl absolventů na celkovém počtu uchazečů v %	27
Tab. 3.8 Počet uchazečů podle délky evidence na Úřadu práce v Blansku	28
Tab. 3.9 Počet uchazečů podle výše měsíční dávky v nezaměstnanosti	30
Tab. 3.10 Počet cizinců na trhu práce v okrese Blansko	31
Tab. 3.11 Počet uchazečů na jedno volné pracovní místo a volných míst v okrese Blansko ...	32
Tab. 3.12 Počet vytvořených volných míst ve vybraných profesích za rok 2014 a 2015	33
Tab. 3.13 Počet volných míst podle vzdělání	34
Tab. 3.14 Počet OZP, počet volných míst pro OZP a počet uchazečů se ZP na jedno volné pracovní místo	35
Tab. 4.1 Veřejně prospěšné práce	37
Tab. 4.2 Společensky účelná pracovní místa-vyhrazená místa.....	38
Tab. 4.3 Chráněná pracovní místa.....	39

Seznam grafů

Graf 2.1 Odlišné preference spotřeby a volného času	10
Graf 2.2 Rovnováha na trhu práce.....	11
Graf 3.1 Počet uchazečů o zaměstnání podle dosaženého vzdělání	25

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Prohlašuji, že

- jsem byl(a) seznámen(a) s tím, že na mou diplomovou (bakalářskou) práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, diplomovou (bakalářskou) práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že diplomová (bakalářská) práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího diplomové (bakalářské) práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o diplomové (bakalářské) práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, diplomovou (bakalářskou) práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 6. 5. 2016

Kateřina Skotáková

